

MTI BELFÖLDI HIREK

B 56. kiadás 1959. szeptember 10. 22 óra 05 perc

Ünnepi bolgár filmbemutató a Puskin moziban

54.

A Művelődésügyi Minisztérium Filmfőigazgatósága, a Kulturális Kapcsolatok Intézete és a fővárosi tanács a bolgár nép felszabadulásának 15. évfordulója alkalmából csütörtökön ünnepi bolgár filmbemutatót rendezett a Puskin filmszínházban. A díszelőadáson megjelentek Puja Frigyes és Szarka Károly külügyminiszterhelyettesek, politikai, gazdasági és kulturális életünk igen sok más képviselője. Ott volt Krasztyu Sztójceev, a Bolgár Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, valamint a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

A bolgár és a magyar Himnusz hangjai után Bán Frigyes, Kossuth-díjas filmrendező méltatta a nálunk is mind népszerűbbé váló felszabadult bolgár filmművészet sikereit, majd a közönség tapsa közepette bemutatta az ünnepi filmbemutatóra érkezett vendéget: Aposztol Karamityev-et, számos bolgár film, köztük A 13-as kedvenc című alkotás főszereplőjét.

Ezután levetítették A 13-as kedvenc című bolgár filmvígjátékot, melyet a közönség nagy tapsal fogadott./MTI/

V E G E

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

MTI BELFÖLDI HIREK

B 1. kiadás 1959. szeptember 11. 6 óra - perc

Hétemeletes lakóház épül az egykori Rondella helyén - A volt Franklin Nyomda telkén is korszerű lakóépületet emelnek

1./

1959. szeptember 11.

A régi Post egyik legrégibb épülete volt az a négysarkú vár, amelynek Rondella néven ismert bástyatornya még a XIX. század elején is állt és a főváros első magyar nyelvű színházának adott otthont 1815-ben bekövetkezett lebontásáig. A helyén emelt épület a második világháborúban pusztult el, azóta kihasználatlan a mai Apáczai Csere János utca és a Négyiposta utca sarkán lévő terület. De már nem sokáig, mert a belvárosnak ezen az értékes telken hétemeletes lakóházat épített a Fővárosi Építőipari Vállalat. Rácz Györgynek az Iparterv építőművészeinek tervei szerint a háznak a négyiposta utcára néző főhomlokzatát az utcaszinttől 10-12 méterre "visszaugratják", hogy előtté autóparkolót képezzenek ki. A korszerű építészeti elvek szerint minden kényelemmel megtervezett kőburkolatú épületben 65 lakás lesz. Az egykori Rondella emlékét megőrkítő táblát, amely most a telket korlátozó kőkerítésbe illesztve hirdeti a hely történelmi vonatkozásait, az új épületnek az Apáczai Csere János utcai frontján helyezik el. Az EM 21 számú Állami Építőipari Vállalat dolgozói már kitűzték az új épület helyét, a napokban megkezdik a felvonulást, majd a földmunkákat. Az építkezést a jövő év végére fejezik be.

Ugyancsak a 21. számú vállalat építi azt a hétemeletes korszerű lakóépületet, amelyet az Egyetem utca és a Ferenczy István utca sarkán, a volt Franklin Nyomda helyén emelnek 62 lakással. A felvonulást októberben kezdik meg, ebben az évben elvégzik a földmunkákat és az elapozást, a jövő évben pedig elkészül az épület./MTI/

B 2. kiadás 1959. szeptember 11. 6 óra 15 perc

Hatvan különféle gépet fejlesztettek ki az idén a Híradástechnikai Gépgyárban

1959. szeptember 11.

2./

Híradástechnikai iparunk rohamos fejlődését nagy mértékben segíti a Híradástechnikai Gépgyár termékeit a közönség nem ismeri ugyan, de a kis üzem munkája benne foglaltatik a televízió, a rádió és egyéb híradástechnikai készülékekben. A gyár ugyanis az iparág üzemeinek termelékenységét növelő, a legkorszerűbb technológiát segítő, a minőséget javító célgépeket készít.

A gyár feladata az utóbbi időben erősen megnövekedett. Egyre több az igény az Orion Rádiógyárból, a Telefongyárból, a Védáosztól, a Gyártól és a többi híradástechnikai üzemből a lassú, megrögtetendő kézi munkát helyettesítő gépekre. A fejlődést bizonyítja, hogy a vállalat 1956-ban még mindössze 7 millió forint értékű gépet gyártott idei tervük értéke pedig már több mint 21 millió forint. Az üzemeken kívül a külkereskedelmi vállalatok is egyre több híradástechnikai gépet rendelnek. Így a gyár termékei eljutnak az NDK-ba, Vietnámba, sőt jövőre már Egiptomnak is készítenek gépeket, galvanizáló berendezéseket.

Az üzem műszaki gárdája, dolgozói erre törekednek, hogy a legkomplikáltabb célgépet is rövid idő alatt elkészítsék. Idei gyártmányfejlesztési tervük 96 különféle gép előállítását írja elő, köztük 36 magyar találmányu, olyan gép, amelyet hazánkban eddig nem gyártottak. A jól képzett műszaki és szakmunkás gárda a terv nagyrészt már teljesítette: eddig 60 gépet készítettek el. Köztük több olyan, amelyet eddig külföldről szereltünk be. Jelentős importot tekint meg például a televízió elterítő tekercselő gép, amely percenként 6-8 tekercset gyárt. Huzal leszálló automatajuk a hasonló amerikai gyártmányu géppel vetekszik, nyolc nődolgozó munkáját végzi el kiváló minőségben. Ebből a gépből jövőre huszöt készítenek exportra. /MTI/

Öszi "Évnyitás" a rádióban - Kongresszusi műsorok, mai ténapi rádiójátékok, széles néprétegeknek szülő rádióiskola

1959. szeptember 11.

3./

A magyar rádió az őszi hónapokban több jelentős sorozatot indít a pártkongresszus jegyében, s ugyanakkor megkezdi az előkészületeket hazánk felszabadulásának 15. évfordulójára. /Folyt. kov./

B 3. kiadás 1959. szeptember 11. 6 óra 15 perc

/Öszi "Évnyitás" ... 1. folyt.

Az egyik sorozat három év történetének kimagasló eseményeit adja az ellenforradalom óta megtett utat ismerteti. Ismét megindítja a Kerekasztal néven ismert ankétsorozatot, s ezuttal az ipar, a mezőgazdaság, a kultúra képviselői tárgyalják meg az öt éves tervjavaslat különböző részleteit, különös tekintettel életszínvonalunk alakulására és a vidék fejlődésére. Az új munkásvárosok hangja is megszólal a rádióban: Kazincbarcikáról, Komló-ról, Tiszapalkonyáról, Sztálinvárosról és Várpalotáról hangzanak el riportmások. A rádióhallgatók szóban vagy írásban közölt véleményeit ismerteti és kérdéseikre ad választ a Szoljon hozzá című sorozat. Szintén közérdekű problémákat mutatja a Munkásklub, amely a mindennapi élet jelenségeiben mutatja meg, mit tesz a munkásosztály, a hatalom birtokosa az egész dolgozó nép érdekében. Egy másik sorozat a II. világháború történetéből ad képeket. A rádió Kinától hazatért munkatársa, aki magnetofonnal járta be ezt a rohamosan fejlődő, hatalmas országot, szintén sorozatosan számol be a szocialista Kína nagy vívmányairól. Ezen az eszen már több magyar város ünnepli felszabadulásának 15. évfordulóját, s a rádió is megemlékezik az ünnepekről. Ebben a hónapban indul meg a Rádióiskola, amely a legselesebb toaegeknek szol. Szines, érdeklődést keltő formában előadások hangzanak el a fizika, az irodalom, a zene és a történelem köréből, közérthető módon.

A dramaturgia A Szabo-család című folytatásos rádiójátékban mai életünk jelenségeit, problémáit viszi mikrofon elé. Több rádiójáték szól a mai fiatalokról, a mai fiatalokról, így például Kolozsvári Grandpierre Emil: Károlykisasszony, Forgách István: Vera és családja című hangjátéka, s új írók is avat a magyar rádió. Simon Magda nagyváradi írónő személyében aki termelőségvetkezeti fiatalokról szóló játékot írt, Százharas lakodalom címmel. A Rádió Világszínházában Schiller: Wallenstein trilógiájából hangzik el két rész, Apolló Lejos fordításában és Sugár Rezső kísérőzenéjével. Hegedűs Géza folytatja a magyar mondavilágot ismertető sorozatot, László és Solyom címmel. Az irodalmi osztály sorozatosan mutatja be a legjelentősebb hazai és külföldi kommunista írók és költők műveiből azokat, amelyek a szocializmusért vívott harcot tükrözik. Ugyancsak sorozatban ismerteti fiatal íróinkat, hogy kibontakozásukat ezzel is segítsék.

Az ifjúsági rádió a Szot kérünk című, új sorozatában a serdülő korostól, problémáira ad választ, a szöveközistől a sportig. A gyerekek ismereteit gyerepítja majd A sárkányoktól az ősemberig című előadás sorozat, amelyből megismerik a világ kialakulását, az élővilág fejlődését. Szintén a 14 éves eluliekhoz szol a becsületvirosg, amely helyes magatartásra neveli a gyerekeket. A rádió riportter-örsének fiatal munkatársai meguk mutatják majd be a különböző üzemeket, termelőszövetkezeteket, állami gazdaságokat, ősszel emlékműsor hangzik el a Sopronkőhidán kivégzett fiatal kommunistákról. /Folyt. kov./

B 4. kiadás 1959. szeptember 11. 6 óra 20 perc

/Őszi "évednyitás....2.rol,t./

A zenei események középpontjában a budapesti Haydn-fesztivál, a Budapesti Zenei Hetek állnak. Az Operaház jubileuma alkalmából közvetíti a rádió a Bánk bánt, s ezenkívül nagy összeállítás hangzik el az Operaház egykori kiváló művészeinek és világhírű vendégeinek hangját őrző lemezekből. Ugyancsak az ősz folyamán studiofelvétel készül a teljes Trubadúról, s emellett hangszalagra veszik a János vitézt és Zeller: Maderász oimá operettjét./MTI/

Kétmillióméter gyűrhetetlen szövet készül az idén - Kópás-álló, szintetikus szállal kevert munkaruha-anyagot gyárt a textilipar

1959. szeptember 11.

4./ Még a hároméves terv kezdetén ezt a fontos feladatot kapta a magyar textilipar, hogy gyorsított ütemben növelje a műszál és a műszállal kevert ruhaanyagok gyártását. Az utóbbi másfél évben ennek megfelelően jelentősen nőtt a textiliparban a műanyag felhasználása. A pamutiparban például évente 8000 tonna műszálal dolgoznak fel.

Az idén kétmillió méter gyűrhetetlen, vasalást nem igénylő pamut- és műszál szövetet szállít az ipar a kereskedelemnek. Ezeknek az anyagoknak nagy előnye, hogy többszori mosás vagy száraz vegytisztítás után is megtartják a kikészítéskor felvett tulajdonságaikat. Hasonló elvből indultak ki a Kőbányai Textilművekben, amikor az ipar kérésére új gyártmányt kísérleteztek ki, a szintetikus szállal kevert, kópás-álló munkaruha anyagot. Abból a szövetből olyan iparágak dolgozói részére készítenek majd munkaruhát, ahol lényeges, hogy a védőoltozat tartós és kópásálló legyen.

A műszál szövetek feldolgozása a konfekcióiparban számtalan gyártási problémát vet fel. A textilgyárak a konfekcióipart úgy segítik, hogy a Ruhaipari Tervező Vállalattal még a sorozatgyártás megkezdése előtt, kidolgoztatják a műszál anyagok feldolgozási technológiáját. A ruha gyárak így megfelelő tájékoztatást kapnak arról, milyen bélést, ovszalagot és cernát kell használniuk a szintetikus szövetek verrésához./MTI/

B 5. kiadás 1959. szeptember 11. 6 óra 20 perc

5./ Újjáépítik a bőrgyógyászati klinika Mária utcai szárnyát

1959. szeptember 11.

Az Ybl Miklós tervezte Üllői uti bőrgyógyászati klinika Mária utcai szárnya az 1936 évi ellenforradalom idején erősen megrongálódott, ezért le kellett bontani. A lebontott szárny helyére hárommillió forint költséggel négyemeletes új épületrészt emelnek.

Sokáig tartogatták, hogy a régi formájában, Ybl Miklós tervei szerint állítsák-e vissza a lebontott szárnyat, vagy új terv alapján. Végül úgy döntöttek, hogy mivel az épület stílus egységét a tulsó szárnyon már ugys megbontja egy korábban hozzáépített újvonalu toldalék, a Mária utcai részen is modern architektúrájú új épületet készítenek.

A 21. számú Állami Építőipari Vállalat megkezdte az alapozást és a jövő évben fejezi be a munkát. Az új szárny gyógyászati helyiségeit a legkorszerűbben rendezik be./MTI/

Szeptember 17-én nyitja meg kapuit a Kertészeti- és Szőlészeti Főiskola - Huszonöt százalékkal emelkedik az első éves hallgatók száma

6./

1959. szeptember 11.

A Kertészeti- és Szőlészeti Főiskolán szeptember 17-én 9 órakor tartják az első, második és harmadik évfolyam ünnepélyes tanévnyitóját. A negyedik évfolyam hallgatói szeptember 11-én kezdik meg hethetes őszi gyakorlatukat az állami gazdaságokban, kísérleti- és tanegzdaságokban, valamint a kijelölt termelőszövetkezetekben.

A főiskola igazgatóságán elmondották, hogy az idén 120 elsőéves hallgató kezd meg tanulmányait, 25 százalékkal több, mint a múlt évben. A következő években fokozatosan még tovább növelik a hallgatók létszámát, mivel a szocialista mezőgazdasági nagyüzemek egyre több jólképzett kertészt, szőlészt és borászt igényelnek. Az idén végzetleket valósággal "elkapkodták", sőt még legalább 30-40 végzett hallgatónak lett volna helye./MTI/

B 6. kiadás 1959. szeptember 11. 6 óra 25 perc

Szeptember 14-én tanévnyitó az Építőipari és Kozlekedési Műszaki Egyetemen

7./

1959. szeptember 11.

Az Építőipari és Kozlekedési Műszaki Egyetemen az oktatás minden tagozaton szeptember 14-én órarend szerint kezdődik. A tanévnyitó ünnepély 11.00 óráig tart, ugyancsak szeptember 14-én, délután 15 órakor lesz az aulában. Az ünnepségen több gyémánt- és aranydiplomát adnak át, s az első éves hallgatók fogadalmát tesznek. /MTI/

Tisztasági ellenőrzés több mint ezer budapesti lakóházban, KOZÉRT üzletben, vendéglátóipari egységekben - Még mindig sok a takarítatlan, szemetes pince és padlás

8./

1959. szeptember 11.

A kerületi tanácsoknál működő ugynevezett repülő bizottságok az elmúlt hetekben széleskörű köztisztasági ellenőrzést tartottak. Több mint ezer lakóépületben, üzletben vizsgálták a tisztasági előírások betartását, s felkeresték egy sor üzemet, piacot is.

A vizsgálat általános tapasztalata az, hogy a főváros csaknem minden kerületében tisztábbak, gondozottabbak a lakóházak. A házfelügyelők lelkiismeretesen takarítják a járdákat, kevesebb az utcákon hagyott, elszállítatlan torma. A bizottságok jelentéseikben azonban beszámolnak arról is, hogy nagy számban indult szabálysértési eljárás a tisztasági előírásokat semmibe vevő, hanyag házfelügyelők, üzletvezetők és vállalatok ellen. Az I. kerületben a Krisztina köruton két lakót is megbüntettek, mert a szemetet redetlen ládában tárolták, s ajtajuk előtt ócska, használt holmik éktelenedtek.

Az újpesti repülő bizottság különösen sok kifogásolhatóvalót talált az italboltokban. Ezért javasolja az illetékes szerveknek, hogy mielőbb szüntessék meg ezeket a talponállókat vagy pedig alkittassák át tiszta, szépen berendezett kiszolgálóvá, bárékké. A VI. kerületben az ellenőrzés alkalmával megállapították, hogy sok lakóépületben nem takarítják megfelelően a pincét, s padlást, s nem egy bérház udvarán hosszú ideje hever szemét vagy torma. A bizottságok a Negyvező utcái, a Majakovszij utcái és más utvonalakon lévő házak felügyelőit kötelezték a gondjaikra bízott épületek alapos kitakarítására. /Folyt.köv./

B 7. kiadás 1959. szeptember 11. 6 óra 30 perc

Tisztasági ellenőrzés... I. folyt./

Köbányán sok üzlet tisztasága ellen merült fel panasz. A Korosi Csoma ut 6 szám alatti tejivó dolgozói például a tejes kannákat - reaktár hiányában - a kepuslijban, a szemét-tartályok mellett tárolták. Helytelen az is - hangoztatja a vizsgálati jelentés, - hogy a fűszer-csemege boltokban bevezetik a zldség-gyümölcs árusítást, s zldség-gyümölcs üzletekben pedig sokhelyütt ásványvizet, szikvizet és más üdítő italokat árusítanak.

Több kerületben - egyebek között a XIII., az I., s XV. kerületben - csúszta az utcák képét a bekerített telkekre hordott hulladék, szemét. Kiszáradt a tanácsok és a lakóbizottságok kezdeményezésére gyomtalanítási akciót szerveztek, s már augusztusban 273 köbméter gyomot, gazt szállítottak el a Köztisztasági Hivatal autói a kispesti utcákról.

A repülő bizottságok most folytatják ellenőrzéseiket, s következő hetekben felkeresik azokat a helyeket is, ahol már jártak, de hiányosságot, mulasztást találtak. Ha az érintettek nem tesznek eleget a repülő bizottságok figyelmeztetésének, szabálysértési eljárást indítanak ellenük. /MTI/

Jogtalanul utalván, özött családi pótlékért másfélévi börtön

1959. szeptember 11.

9./

Dr. Villányi Jánosné, az Ikarus gyár bérelszámolóje, aki a családi pótlékok számfejtésével is foglalkozott, évek óta sorozatos visszaélésekkel több mint 22.000 forinttal megkárosította a társadalmi tulajdont. A vállalatnál gyakran előfordult, hogy a családi pótlékot nem a dolgozó kapta kézhez, hanem bírói letiltás folytán, olykor betegség esetén is, a Nemzeti Bank utján postán kézbesítették az illetékes személynek. Ezt a lehetőséget használta ki Villányi Jánosné: rendszeresen meghamisította az átutalási jegyzékeket és a saját maga részére éveken át jogtalanul olg módon utalván, özött családi pótlékot, hogy azt jó ismerőseinek címére küldesse. Ismerőseit arra hivatkozva kérte meg: vegyék át és juttassák neki vissza az utalványozott összeget, mert férjével rosszul él, s el akarja látni titkolni a családi pótlék felvételét és a prémiumot.

A központi Kerületi Biróság Villányi Jánosnét, amiért csalással ismételtén megkárosította a társadalmi tulajdont és 102 esetben követett el közokirat-hamisítást, egy évi és hat hónapi börtönbüntetésre ítélte. Villányi Jánosné ezenkívül köteles visszatéríteni a jogtalanul felvett összeget. /MTI/

B 8. kiadás 1959. szeptember 11. 13 óra 15 perc

Négyemeletes áruházzal, négyszáz személyes művelődési palota építését kezdik meg Pécs bányásztelepülésein

12.

Pécs nyugati bányász városrészének kiépítését 1956-ban kezdték meg. Azóta elkészült itt majdnem ezeröttszáz lakás. Ebből az idén 129-et adtak át. A második félévben fejezték be egy nyolc- és egy tizenhat-tantermes iskola, valamint a hatvan személyes bölcsőde építését. Még az idén átadásra kerül a négyszáz személyes munkásszálló és a cukrászdával, vendéglővel, tánchelyiséggel ellátott szórakoztató kombinát. A jelenleg már nyolcezer lakosú bányászvárosrész négyemeletes alagsoros áruházzal is kap, amely a postával, a tanácsházzal, a művelődési palotával, az SZTK épületével és egy tizemeletes lakóházzal együtt alkotja majd a főteret. A 14 millió forintos beruházással épülő Jószerencsét Áruházzal emeleiteit felvonók kötik össze. Az áruházzal dolgozói részére kényelmes öltözők, melegvizet mosdók készülnek.

Régi kívánsága teljesül az utóbbi években 1.300 lakással bővült keleti bányász városrész dolgozóinak is. Itt kilencmillió forintos beruházással négyszáz személyes, kerthelyiséggel ellátott, művelődési palota épül. Nagyterme szélesvásznú film vetítésére is alkalmas lesz. A palotában ezenkívül éttermet, játszó- és ifjúsági szobát, könyvtárat, olvasótermet és öt kisebb, szakkörök és klubok részére használható helyiséget rendeznek be.

A Jószerencsét Áruházzal építését a jövő héten kezdik meg. A négyszáz személyes bányász művelődési palota építéséhez a jövő évben fognak hozzá./MTI/

B 9. kiadás 1959. szeptember 11. 13 óra 15 perc

Szkita leletek a Hortobágyon

13.

A Hortobágyi Állami Gazdaság árkusai üzeme egységének területén, ahol nemrégiben számos csontváz került felszínre, a debreceni Déri Múzeum és a Nemzeti Múzeum szakemberei ásatásokat végeztek, s régészeti szempontból nagy jelentőségű, összefüggő, szkita leleteket tártak fel. Feltevésük szerint egykor szkita település lehetett a Hortobágyon, mert a temetkezési hely körülményei erről tanuskodnak. Ez ujszerű adat a régészeknek és történészeknek, mert a Hortobágyról szóló krónikák a szkítákról nem tesznek említést. A női és férfi csontvázak mellett különféle cserép- és bronz-edényeket, továbbá vaseszközöket találtak. Előkerült például vasból készült csákány, amely szintén egy újabb kornak, a vaskornak időszakát bizonyítja a Hortobágyon. Különböző ruhadiszek - mintegy 2.500 éves arany szijveretek értékes darabjai - is felszínre kerültek. A legértékesebb leleteket a Déri Múzeum őrzi./MTI/

Több száz nagy teljesítményű vetőgép készül Mosonmagyaróvárott

14.

1959. szeptember 11.

A nagyüzemi gazdaságok munkáját ismét több száz vetőgéppel segíti a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Gépgyár. A legnagyobb típusu, 32/48 soros büttyös, hengeres, korszerű gépből kétszázötvenet, a legújabb gumikerekes 24 soros UTV jelű gépből ugyancsak kétszázötvenet, a műtrágyaszóróval kombinált 24-soros KTV jelű vetőgépből pedig százötvenet gyártanak folyamatosan az év végéig. A könnyített kivitelű, 32 soros, gumikerekes vetőgépből egyelőre kísérleti sorozat készül. Ennek a gépnek az is előnye, hogy közúti szállításkor hosszirányban állítható, tehát nem foglalja el az utat teljes szélességét. A gumikerekes vetőgépek egészen laza talajon is használhatók./MTI/

B 10. kiadás 1959. szeptember 11. 12 óra 15 perc

A múlt évi alig kétszázal szemben az idén ötszáz bányász tanulja a vājármesterséget Nógrádban

16.

A nógrádi szénmedencében tavaly alig kétszázan szereztek meg a vājárképesítést, az idén pedig több mint ötszáz fiatal és idősobb nógrádi bányász - segédvājárok, és csillések - vesz részt különböző tanfolyamokon. Kilencven segédvājár már a bányásznap előtt megszerzte a vājár-képesítést, most pedig újabb 170 segédvājár részvételével kezdtek vājárképző tanfolyamok a szénmedence nagyobb bányáiban. A legfiatalabb bányásznemzedék közül 168-at a nagybányai vājártanuló intézet első évfolyamára vettek fel. A bányáipari technikum levelező tagozatára hetven nógrádi bányász kérte felvételt. Ezenkívül több mint kétszáz azoknak a bányászoknak a száma, akik a szocialista munkabrigád címért versenyezve rendszeres politikai és szakmai oktatásban részesülnek./MTI/

A bányászok munkáját könnyítő gépet készítettek a dorogi műszakiak

1959. szeptember 11.

17.

A dorogi szénmedencében sok bányában termelnek lefejtett szénmezők mellett, vagy alatt huzódó széntelepekből. Az új vágatok építésénél így sok nehézséget okoznak az elhagyott vágatokból átnyúló régi támfák, amelyek kiállnak az új bányafolyosó oldalán, tetején. Eltávolításuk körülményes és nehéz. A bányászok fejével faragják le a régi támfák kiálló darabjait és csak óvatosan dolgozhatnak, mert a fejszeccsapásoktól keletkező rezgés kőzetomlást okozhat. A Dorogi Szénbányászati Tröszt műszaki osztályának mérnökei elhatározták, hogy a bányásznapig olyan szerszámot készítenek, amellyel biztonságosan és gyorsan el lehet távolítani a kiálló támrészeket. A műszakiak beváltották szavukat és most elkészült az újfajta berendezés. Olyan különleges, furásra és marásra alkalmas szerszámot készítettek, amellyel először átfurják a támfát, majd a furót oldalra feszítve levágják a kiálló favéget. A munka mindössze néhány percig tart, fejszével pedig fél óráig is elvesződtek egy-egy fa lefaragásánál. A furó-maró szerszámot a fogorvosi furógépekhez hasonlóan hajlékony tengely forgatja, amely bármelyik szénfurógépbe könnyen befogható. Az új szerszámot erdőgazdasági fakitermelésnél is kipróbálják./MTI/

B 11. kiadás 1959. szeptember 11. 12 óra 16 perc

Először terem a 800 holdas egervári óriásgyümölcsös

18.

Zala megyében az Egervári Állami Gazdaság az utóbbi 8 évben 800 holdon telepített gyümölcsösöt. A fák jórésze az Európa-szerte keresett Jonathán. A gondosan kezelt, fiatal gyümölcsös tavaly még csak "mutatta", hogy milyen lesz a termés, az idén ősszel beszélnek először almászüretéről a gazdaságban. Az aranyparment már szedik, s ebből a fajtából a következő napokban 7 vagonnal szállítanak Nyugat-Németországba, Csehszlovákiába és Svájcba. A szakemberek megállapítása szerint az első egervári termésű gyümölcs nemcsak külsejében tetszetős, ha ize, zamata is elsőrendű. A fiatal fákról két-három év múlva már 700-800 vagon almát szednek./MTI/

Lényegesen emelkedett Győr-Sopron termelősövetkezeti megye arutermelése

19.

1959. szeptember 11.

Az Eltelmezésügyi Minisztérium felvásárlási kirendeltségének tájékoztatása szerint az év első nyolc hónapjában Győr-Sopron termelősövetkezeti megyében 12 millió forinttal többet fizettek ki terményekért, állatokért és állati termékekért, mint 1958 azonos időszakában. Vágómarhából szeptember 1-ig 97.000 forint értékű vágómarhát vásároltak fel, míg a múlt év azonos időszakában ilyen célra 80.000 forintot fizettek ki. A baromfi-felvásárlás 2.200 mázsáról 3.500 mázsára emelkedett, tejből 4.4 millió literrel, zöldségfélékből 115 vagonnal több került a fogyasztókhoz. Tavaly szeptember végéig 3.800 vagon gabonát vásárolt fel a megyei terményforgalmi vállalat, az idén, a hó végéig 5.500 vagon kenyér- és takarmánygabona felvásárlása várható./MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 12. kiadás 1959. szeptember 11. 13 óra 20 perc

Fiatal magyar zongoraművészek sikere Bolzanóban

10.

Tizennyolc ország 40 versenyzője vett részt idén a Bolzanóban évente megrendezett Busoni nemzetközi zongoraversenyen. Magyar művészek most először szerepeltek a versenyen, amelyen Solymos Péter, a Zene-művészeti Főiskola tanára meghívott zsűritag volt. A két magyar versenyző, Antal Imre és Miklós György igen sikeresen szerepelt. Az erős mezőnyben mindkettőjüknek sikerült kivívnia a döntőbejutást. Antal Imre a III. helyezést és az ezzel járó díjat nyerte el, Miklós György pedig elismerő oklevelet kapott. A zsűri az első díjat nem adta ki, a második díjat megosztotta egy francia és egy amerikai versenyző között. /MTI/

Min dolgoznak iróink?

11.

1959. szeptember 11.

Neves magyar írókat keresett fel a Magyar Távirati Iroda munkatársa, hogy nyilatkozzanak munkájukról, terveikről.

Mesterházi Lajos:

- Új drámámon dolgozom, amelyet a Nemzeti Színháznak írok. A darab az ellenforradalom után, 1957. év elején játszódik és a konszolidációról szól.

- Legújabb írásaimból novelláskötetet állítok össze. A könyv mai és múltbeli témájú írásokat tartalmaz. Szerepel a kötetben többek között egy novella a kommunisták ellenforradalom utáni helytállásáról és a konszolidációról. Novellás kötetemet a Magvető Könyvkiadó adja ki.

/folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 13. kiadás 1959. szeptember 11. 13 óra 20 perc

/Min dolgoznak iróink...1.folyt./
11.

- Regényt írok fiatalkori emlékeim alapján az 1938-39-es évek értelmiségi fiatalságának problémáiról, nyomorúságáról, nehézségeiről, küzdelmeiről. Ezt a regényt a Szépirodalmi Kiadó jelenteti meg.

- Keleti Mártonnal a Pesti emberek filmváltozatán dolgozom. Nem könnyű feladat, hiszen a rádió és színpadi változat után szinte egy regény gazdagságával kell filmre vinni a pesti emberek témáját.

Kassák Lajos:

- Az utolsó két esztendő terméséből, száz új versemből állítok össze kötetet. Ezután nagyobb könyvet szeretnék írni Visszaemlékezéseim címmel, részben a mindennapi élet emlékeiből, részben alkotómunkám fejlődésének olyan szakaszaiból, amelyeket fordulópontoknak tartok. Ha sikerül, a könyv teljesen megvilágítja társadalmi és művészeti szemléletemet. Annyi félreértés és félremagyarázás volt már körülöttem, hogy időszerűnek tartom: magam is elmondjam, mit tartok jellegzetességeimnek, mi akartam lenni és véleményem szerint mi lettem. Remélem, könyvem meglehetősen tiszta képet ad mai érzelmi állapotomról és gondolatvilágomról.

Kisregény megírását is tervezem, márcsak azért is, mert az a véleményem, hogy az ugynevezett klasszikus nagyterjedelmű regények ideje lezárult. Manapság a regénynek erősebben összefogottnak, mozgalmasnak és időszerűnek kell lenni, mivel mai életformánk, - ahogyan azt a technika és tudomány hirtelen alakulása, fejlődése bizonyítja - egészen más tempója, mint amilyen volt a feudális korban, vagy a virágzó polgári szemlélet korában. Az új regény lényege szerintem a szigorú konstrukció és a dinamika.

Tavasza kiállítását szeretnék rendezni és így az írással párhuzamosan festek is. A tervezett kiállítás anyagának nagy része keszen van és hiszem, hogy új festési lehetőségről számolok majd be anyaggal.

/folyt.köv./

B 14. kiadás 1959. szeptember 11. *13 óra* perc

/Min dolgoznak iróink...2.folyt./

11.

Illés Béla:

- Egyidőben két könyvön dolgozom. Az egyik már befejezéshez közeledik. Hetven-hetvenöt anekdotával szeretném éreztetni negyven év harcait és a harcok tipikus katonáit. Ennek a munkámnak egyik fele Anekdoták könyve címmel megjelent, másik fele - mely nem folytatása, hanem a hézagok kitöltése - befejezés előtt áll. A készülő kötet címe: Anekdoták könyve és újabb apró történetek. A kötet az Olcsó Könyvtár-sorozatban jelenik majd meg a jövő évi könyvnapon.

- A másik könyv - nagyméretűnek tervezett regény, amelynek meséje 1956 november 4-én kezdődik és 1959-ben ér véget. A regény hősnének életén át visszanyulok a XX. század első felének történelmébe, egészen az első világháború kitöréséig. A feladat nem kicsi és a megoldást nem teszi könnyebbé az sem, hogy olyan regényt szeretnék írni, amely mindenki számára világossá teszi az összefüggéseket az élet apróbb kérdései és a nagy világesemények problémái között.

- Októberben megjelenik Kárpáti rapszódia című könyvem 12. kiadása Hincz Gyula 16 gyönyörű rézkarcával.

Simon István:

- Most fejeztem be verseskötetemet Februári szivárvány címmel, amely a Szépirodalmi Könyvkiadó gondozásában jelenik meg karácsonykor. A kötet legújabb, 1957-től 59-ig írt verseimet tartalmazza. A negyven vers nagy része mai életünk problémáival foglalkozik, mint ahogy mindig foglalkoztatnak a ma gondjai, elsősorban a falu jelenlegi élete.

- Távlabbi tervem: szeretnék gyerekversekből álló kötetet összeállítani eddig megjelent ilyen tárgyú költeményeimből és új gyermekversekből. Ezenkívül természetesen szeretnék szép verseket írni az emberekről, a korról, az életéről.

/folyt.köv./

B 15. kiadás 1959. szeptember 11. *19 óra* perc

/Min dolgoznak iróink...3.folyt./

11.

Földeák János:

- Ma fejeztem be egy évi munka után Tékozló című regényemet, amely az ellenforradalomba bele-sodródott fiatalokról, munkás fiukról és leányokról szól. A regény öt nap története. Arra szeretnék válaszolni kötetemben, milyen körülmények, okok sodorták be az ugynevezett mozgalmi szülők, munkásemberek gyermekeit az ellenforradalomba. A könyv a Magvetőnél jelenik meg 1960-ban.

- Új versesköteten is dolgozom, amely a Csepeli Papírgyárról szól. A versek egy része már elkészült, költeményeim a munkának, a technikának, a papírgyári dolgozók életének visszatükröződései. Rendszeresen kijárok a gyárba és mindig akad olyan élmény, amelyből vers születik.

- Távlabbi tervek: mai életünk hazassági problémáit szeretném színpadra, vagy filmre vinni, azt a problémát, ami házastársak között az együttélés során műveltségi, politikai, vagy egyéb fejlődési különbségből keletkezik.

Jobbágy Károly:

- Jelenleg Nyekraszovnak a Nagyapó című, nagyon szép, a dekabristákról szóló elbeszélő költeményét fordítom. Ezenkívül századeleji török költők verseit fordítom egy török antológiába.

- Verseskötetem 1956 óta nem jelent meg. Azóta - egészen napjainkig - írt verseim gyűjteményét most szeretném kiadni. A kötet Patanyom címmel a Szépirodalmi Könyvkiadónál jelenik majd meg. A könyvben lírai versek, egy mongóliai ciklus és egyéb költemények szerepelnek. Remélem, hogy ez a verseskötet világosan visszatükrözi jelenlegi társadalmi, politikai nézeteimet, azt, hogy mi foglalkoztatja a költőt, hogyan vélekedik a világ dolgairól és hogy verseiben mindenkor a szocializmus ügye mellett foglal állást./MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 16. kiadás 1959. szeptember 11. 13 óra 30 perc

Mennyiségileg, minőségileg egyaránt jelentősen javult a vidéki városok, ipari központok zöldségellátása

15.

Világszerte ugrásszerűen emelkedik a zöldség-gyümölcsfélék fogyasztása, s hazánkban is tapasztalható a kereslet növekedése. A zöldség-gyümölcsstermelők és a termelés irányítói fokozott együttműködéssel, a felvásárlás-értékesítés megjavításával igyekeznek a fogyasztás fokozódó mennyiségi és minőségi követelményeit kielégíteni. Az idén a kedvező időjárás, a bőséges termés, valamint az a tény, hogy a nagyüzemi gazdaságok nagyobb mértékben kapcsolódtak be a termelésbe, kedvező helyzetet teremtett a törekvések megvalósításához: - a felhozatal mennyiségi és minőségi tekintetben egyaránt meghaladott minden korábbi évet. Bács-Kiskun megyéből, az ország egyik legjelentősebb zöldség-gyümölcsstermő vidékéről, ebben az évben már mintegy 6.000 vagon áru került a piacokra. Heves megyében eddig 1.500 vagon zöldséget vásároltak fel. A gyorsan romló árakat az idén már szinte kizárólagosan teherautóval szállították.

P é c s r e,

Dunántul legnagyobb városába sem a felszabadulás előtt, sem azóta egyetlen évben sem szállítottak még annyi zöldséget, mint az idén. Naponta átlagosan 1000-1100 mázsa zöldségféle került a pécsi boltokba és piacokra. A tömör zöldség nemcsak a jó időjárás következménye, elsősorban annak köszönhető, hogy a termelőszövetkezeti gazdaságok fejlődésével, az állami gazdaságok zöldségstermő területeinek növekedésével kialakult a város megfelelő nagyságú zöldségüzete. A város közvetlen környékén az idén már háromszor akkora területen termelnek zöldségféléket, mint az elmúlt években. A termelőszövetkezetek közül 109 kertészkedik.

Az árubőség következtében az árak is lényegesen alacsonyabban alakultak, - az idén általában 25-30 százalékkal olcsóbban vásárolhattak a boltokban és a piacokon a pécsi háziasszonyok, mint a megelőző években. Az olcsó árak ellenére megtalálták számításukat

/folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 17. kiadás 1959. szeptember 11. 12 óra 35 perc

/Mennyiségileg...1.folyt./
15.

a termelők is. A tavasszal alakult szederkényi Krasica Gyöngye és az Aranykalász Termelőszövetkezetek például 20.000 forint jövedelmet terveztek kertészetük egy-egy holdjára, s az egész évre tervezett jövedelem már a termelőszövetkezetek pénztárában van. A nagyüzem adta lehetőségek, a legújabb tudományos kutatások eredményeinek hasznosításával például paprikából a szokásos hozam háromszorosát termelik.

T a t a b á n y á n

30 százalékkal több zöldség állt az idén a lakosság rendelkezésére, mint az elmúlt évben. Juliusban például 74.000 kilóval több burgonyát, 9.000 kilóval több zöldségpaprikát, 50.000 kilóval több paradicsomot és 100.000 kilóval több sárgabarackot adtak el, mint az elmúlt év azonos hónapjában. Körültekintőbben szervezték meg az áruk szállítását és elosztását. A múlt évben még 8-9 óra körül érkezett a friss áru az üzletekbe, az idén pedig már kora hajnalban megteltek a boltok friss zöldséggel, gyümölcssel. A helyi termelőszövetkezetek több új elárushelyet létesítettek a bányászvárosban, s fokozott mértékben vettek részt közvetlenül az ellátásban.

G y ő r.

város ellátását számottevően megjavította, hogy a megye termelőszövetkezetei ismét felkarolták a korábbi években elhanyagolt zöldség-gyümölcsstermelést. 1958-hoz viszonyítva, a közös gazdaságok 167 százalékkal emelték az egész megye zöldségstermő területét. A bőséges felhozatal következtében Győrben megkétszereződött a zöldség-gyümölcsforgalom, s az árak általában alacsonyabbak voltak az elmúlt évinél. Korábban negyedévenként 3-3,5 millió forint értékű, az idén viszont, negyedévi átlagban 7 millió forint értékű zöldséget és gyümölcsöt vásárolt a nagy ipari város lakossága. Több termékből, például paradicsomból, már felesleget is termel a megye, amit más vidékekre irányítanak át, vagy exportra szállítanak.

/folyt.köv./

B 18. kiadás 1959. szeptember 11. 13 óra 40 perc

/Mennyiségileg...2.folyt./
15.

S z t á l i n v á r o s

ellátása ugyancsak zökkenőmentes volt ebben az évben. A mezőgazdasági termékeket értékesítő megyei központ, valamint a környék termelőségvetkezetei bőségesen ellátják az iparváros piacait. A forgalom növekedésére jellemző, hogy amíg tavaly naponta 4-5, az idén naponta 7-8 tehergépkocsi árut vásároltak meg. /MTI/

Kettőshasznú ujtás: talajművelő és répakiemelő gépet szerkesztettek Sarkadon

20.

1959. szeptember 11.

A Sarkadi Gépállomás műszaki ujtói olyan Zetor-vontatású gépet szerkesztettek, amely répakiemelésre és talajművelésre egyaránt használható. Az új konstrukció már az első napon kiváló teljesítménnyel dolgozott a sarkadi Lenin Tsz földjén: egy műszak alatt 3 holdon szedte fel a répát és készítette elő vetéshez a talajt. /MTI/

Az őszi meleg hatására másodszor virágzik az akác, az orgona és a gesztenye

22.

1959. szeptember 11.

A bőséges nyári csapadék és a meleg őszi időjárás hatására Szolnok megye több helyiségében másodszor is virágbaborultak a diszefák, s a cserjék. Szolnokon, Kunhegyesen újra virágoznak a gesztenyefák, Szolnok több pontján most bimbóznak az orgonabokrok virágai. A jászsági és a tiszamenti községekben az akácfák jelentek meg ismét az illetős virágfürtök. /MTI/

B 19. kiadás 1959. szeptember 11. 14 óra 30 perc

Előzzük meg a téli-tavaszi takarmánygondokat! - A szénaszáritás bizonytalan, legjobban silózással lehet tartósítani a zöldtakarmányt - A Földművelésügyi Minisztérium takarmánygazdálkodási osztályának felhívása

21.

Kedvező, jó idő járt az idén a természetes és vetett takarmányokra egyaránt, mégis nehezen gyűlt a télre, tavaszra való szálastakarmány: a gyakori és elhuzódó nagy esőzések sok kárt tettek a száradó szénában, s a betakarítottak is vesztek jó minőségükéből. Rendkívül fontos tehát, hogy a még kintlévő takarmányokat jó minőségben betakarítsák és a lehető legkisebb veszteséggel tárolva, megelőzzék a téli-tavaszi takarmánygondokat. A Földművelésügyi Minisztérium takarmánygazdálkodási osztálya felhívja a termelők figyelmét az őszi takarmányfélék betakarítására, egyben hasznos tanácsokat ad a tartósítás és tárolás legjobb módszereinek alkalmazására.

A szeptemberben, októberben torlódo sűrű őszi betakarítási és vetési munkák között rendkívül fontos az évelő pillangós sarjúk, továbbá a másod- és tarlóvetések termésének jó betakarítása és tárolása. Mivel a szénaszáritás bizonytalan már, legjobban a zöld takarmányokat mielőbb silóba tenni. Az erőteljesen fejlődő állatállomány jó átteleltetése érdekében törekedjenek arra a termelők, hogy a szántóföldi és kertészeti melléktermékeket, hulladék-takarmányokat, a répafejet, répa- és káposztalevelet hasznosítsák akár frissen felvetve, akár silózással. Az esős időjárás következtében jól csövesedett a kukorica, de valószínűnek látszik, hogy a száranként a csövek között sok lesz az éretlen. A törés alkalmával ezeket külön kell válogatni, nehogy a meglévő kevés tárolóhelyet elfoglalják és esetleges romlásuk az egészséges csöveket is veszélyeztesse. Legjobb a teljes, vagy még zöld csöveket friss állapotban zuzva feletetni, mielőtt megpanaszodnának.

A kukoricaszárát a törés után lehetőleg azonnal - míg kellő nedvességet tartalmaz és levelei nem töredeznek - silózni kell más zöldtakarmányokkal, vagy molasszal keverve. Szükség esetén kupokban vagy kazlakban is jól tárolható a felaprított, s keverten silózott kukoricaszár.

/folyt.köv./

B 20. kiadás 1959. szeptember 11. 11 óra 10 perc

/Előzzük meg....1.folyt.,
21.

Meggondolásra érdemes szempont a takarmányok konzerválási módja. A szakemberek megállapítása szerint szárítással általában 30-50 százaléknyi a tápanyagveszteség. Különösen nehéz a takarmányszárítás az őszi időszakban, amikor nagymennyiségű takarmány eltartásáról kell gondoskodnunk, s az időjárás általában kedvezőtlenebb. Legeredményesebben silózással lehet megoldani a takarmányok konzerválását. A silózás csaknem független az időjárástól, amennyiben eső után rögtön munkához lehet kezdeni. Általában 20-50 százalékkal több tápanyagot őrizhetünk meg a takarmányban silózás segítségével, mintha szénát készítünk belőle.

A szakemberek hangsúlyozottan felhívják a figyelmet az ugynevezett meleg- és hidegerjesztés különbségére. A tapasztalatok szerint legtökéletesebb a hidegerjesztés, ami 25-30 Celsius fck között megy végbe./MTI/

--- --

A lottó nyerőszámai

24.

1959. szeptember 11.

A 37. játékhetén 3,429.507 szelvény érkezett a Sportfogadási és Lottóigazgatóságra. Ennek megfelelően egy nyerőosztályra 1,286.665 forint nyeresémet jut.

Az oroszlanói vájáratanuló intézet nagy kulturtermében megtartott sorsoláson a következő számokat húzták ki:

5, 25, 35, 36, 57 /MTI/

--- --

Megjött a "Kékfrankos"szőlő, a Vilmos-körte és a birsalma

23.

A Nagyvásártelepre pénteken reggel 93 vagon és 28 tehergépkocsi áru érkezett, ebből 7 vagon vegyes darabáru, 18 vagon burgonya, 6 vagon vöröshagyma és fokhagyma, 15 vagon káposztaféle, 15 vagon zöld- és fehérpaprika, 5 vagon paradicsom, 17 vagon vegyes gyümölcs, 5 vagon szőlő, 4 vagon vágott baromfi és 1 vagon citrom.

Pénteken reggel megjelent a piacon a "Kékfrankos" szőlő, az alföldi Vilmos-körte és a Budahegyvidéki birsalma. A "Kékfrankos" szőlőt kilónként 6.40-6.60, a Vilmos körtét 4.60-6.-, a birsalmát pedig 4.80-5.60 forintért árusították. A Földművelésügyi Minisztérium Budapesti Értékesítő Vállalata a Kőzsa és a Gűlbaba burgonyát kilónként 1.80, az Ellát 1.30, a makói vöröshagymát 2.20 forintért hozta forgalomba. Az állami élelmiszerboltok a Lucullus-paradicsomot kilónként 1.90, a salátának való uhorkát 1.40, a Juliska-babot 3.60, a fejtőbabot 5.60, a fokhagymát 9.50-12.- forintért árusították. A földművelésügyi csarnoki árudák a zsiros tehénturót kilónként 10.- forintért hoztak forgalomba./MTI/

--- --

Tárolási szerződést kötnek a hagymatermelőkkel

25.

1959. szeptember 11.

Az épülő makói hagymatároló két szekciójának üzembehelyezésével és a kiszombori raktár elkészültével a múlt évinél csaknem 300 vagonnal több hagymát tudnak tárolni, de még így is igen komoly gondot okoz az ideai bőséges hagymatermés elhelyezése. Ezt a problémát - mint a Mezőgazdasági Termékeket Értékesítő Országos Szövetkezeti Központban közölték - a hagymatermelők széleskörű közreműködésével kívánják megoldani. A megyei kirendeltségek munkatársai felkeresik a hagymatermelő gazdákat és tárolási szerződésre tesznek ajánlatot. A tárolásra szerződő termelő meghatározott

/folyt.köv./

B 22. kiadás 1959. szeptember 11. 7 óra 75 perc

/Tárolási szerződést...1.folyt./
25.

időközönként adja át a felvásárló szervezeteknek a hagymát. Az átvételi ár a tárolás időtartamával arányosan emelkedik. /MTI/

--- . ---

Egy holdról száztizenkét mázsa többtermés öntözéssel!
- Cukorrépaöntözési bemutató a termelősövetkezetekben

26.

1959. szeptember 11.

Pénteken a martonvásári Szabadság Termelő-szövetkezetben és a kétegyházi Béke Tsz-ben a szövetkezeti gazdaságok vezetői bemutatókon tanulmányozták a cukorrépa öntözésének termésfokozó hatását. Martonvásáron, ahol a Földművelésügyi Minisztérium permetező-öntöző mintabrigádja dolgozott, 3 hold területen kapott mesterseges esőt a Béta 119-es fajtájú cukorrépa. Egyidejűleg 3 hold ellenőrző parcellát is létesítettek az öntözött terület mellett. Fejér, Tolna és Somogy megye termelősövetkezeteinek elnökei és agronómusai a bemutató alkalmával meggyőződhetek arról, hogy az öntözött táblán holdanként 341 mázsa répa termett, míg mellette a nem öntözött táblán csak 229 mázsaas termés hozam mutatkozott. A holdankénti többletermés 112 mázsa tiszta répa.

A Békés megyei Kétegyházaán ugyancsak az öntözés termésfokozó hatásáról győződhetett meg a környék 25 termelősövetkezetének elnöke és mezőgazdája. Ezen a vidéken bőséges a talajvíz, úgy hogy az öntözést kuttakkal oldhatják meg. A Kétegyházaán jól bevált módszert a következő években több ezer holdon alkalmazzák. /MTI/

--- . ---

B 23. kiadás 1959. szeptember 11. 15 óra 10 perc

Időjárásjelentés

31.

M Meteorológiai Intézet jelenti szeptember 11-én, pénteken 13 órakor:

A hőmérséklet kissé emelkedik

Nyugat és Közép-Európában tovább tart a csendes, nagyrészen derült időjárás. Európa északi részein ellenben ciklonok vonulnak el és ott az időjárás változékony. Hazánkban csütörtökön kisebb felhőátvonulások voltak. Ma hajnalban az ország északkeleti részén néhány helyen kevés eső hullott. A hőmérséklet napközben 21-24 fokig emelkedett. Ma hajnalra pedig általában 5-11 fokig hűlt le a levegő. Budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 16.9 fok volt, a sokévi átlagnál 2.8 fokkal alacsonyabb. Budapesten pénteken 12 órakor a hőmérséklet 22 fok. A tengerszintre átszámított légnyomás 764 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

Várható időjárás szombat estig: kisebb felhőátvonulások. A mai nap folyamán a keleti megyékben néhány helyen kevés eső. Mérsékelt északnyugati, északi szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8-11, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 22-25 fok között.

Távolabbi kilátások: száraz, mérsékelt meleg idő.

A Duna ma reggeli vízállása 214 centiméter. /MTI/

--- . ---

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 24. kiadás 1959. szeptember 11. 15 óra 20 perc

Enver Hodzsa elvtárs útutazóban néhány órát töltött Budapesten

27.

Enver Hodzsa elvtárs, az Albán Munkapárt első titkára szabadságáról utban hazafelé családjával együtt néhány órát Budapesten töltött. Találkozott és szívélyes beszélgetést folytatott Kádár János elvtárral, az MSZMP Központi Bizottsága első titkárával és Kiss Károly elvtárral, a Központi Bizottság titkárával. Megtekintette az Országos Mezőgazdasági Kiállítást és Vásárt. Enver Hodzsa elvtárs pénteken délelőtt hazautazott. /MTI/

Megjelent német, angol és francia nyelvű Könyvezemlének első száma

28.

1959. szeptember 11.

A magyar könyvkiadók és könyvterjesztők - régi hiányt pótolva - megindították német, angol és francia nyelven megjelenő Könyvezemléjükét. A reprezentatív kiállítás szemle negyedévenként lát napvilágot, hogy megismertesse a külfölddel könyvujdonságainkat, a magyar kiadók tevékenységét. Emellett a lap cikkeket, tanulmányokat közöl a magyar művelődésügy eseményeiről, irodalmunk nagy alakjairól. Tartalmát bibliográfia egészíti ki.

Az elsőnek pénteken kibocsátott kettős számban Köpeczi Béla, a magyar kiadók munkájáról, Szántó Tibor az új magyar könyvművészetről, Gordon Etel József Attiláról, Vécsey Jenő a hazai Haydn-ünnepségekről írt cikket. A folyóirat részletesen, gazdagon illusztrálva bemutatja egyes kiadóvállalataink fontosabb újdonságait, különösen idegennyelvű kiadványainkat. /MTI/

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 25. kiadás 1959. szeptember 11. 17 óra 5 perc

Új összekötő hajójárat a Dunán

29.

A Fővárosi Tanács Közlekedési Igazgatósága közli, hogy a Fővárosi Kishajózási Vállalat szombattól kísérletképpen Petőfi tér- Margitsziget-Kaszinó között a közbeeső átkelő állomások érintésével összekötő hajójáratot indít. A hajók munkanapokon 10-19 óráig, vasárnap 9-20 óráig minden egész órában indulnak a végállomásokról. A hajók "A" jelzéssel közlekednek. Vitel-díj felnőtteknek 1.50 forint, gyermekeknek 1 forint. /MTI/

Megnyit Wlodziemierz Zakrzewski lengyel festőművész kiállítása

30.

1959. szeptember 11.

A Kulturális Kapcsolatok Intézete és a Műcsarnok rendezésében pénteken a Nemzeti Szalonban ünnepélyesen megnyitották Wlodziemierz Zakrzewski lengyel festőművész kiállítását. A megnyitón jelen volt Dénes Leó, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének alelnöke, Rózsa Irén, az intézet főtitkára, Aradi Nóra, a Művelődésügyi Minisztérium képzőművészeti osztályának vezetője, a Külügyminisztérium és a magyar kulturális élet sok más képviselője. Ott volt Jan Moszczenski, a budapesti lengyel nagykövetség első titkára, s a budapesti diplomáciai képviselők több más vezető munkatársa.

A kiállítást dr. Radocsay Dénes, a Szépművészeti Múzeum osztályvezetője nyitotta meg, majd a jelenlévők megtekintették a tárlatot. /MTI/

1 fő

B 26. kiadás 1959. szeptember 11. 18 óra perc

Gyorsjáratu személyhajók, Diesel-motoros vontatók építéséről tanácskoztak Balatonfüreden - Európai színvonalra fejlesztik a magyar folyamhajózást

31.

A Gépipari Tudományos Egyesület és a KGM hajóipari igazgatósága pénteken országos iparági konferenciát rendezett a balatonfüredi SZOT szanatórium dísztermében. Az értekezleten mintegy 300 szakember - Gönczöl Géza, a KGM hajóipari igazgatóság vezetőjének vitaindító előadása után - a magyar hajózás fejlesztéséről tanácskoztak. Neves hajómérnökök, konstruktőrök, valamint a MAHART szakembereinek javaslatai alapján új típusú vízijárművek építéséről döntöttek. A folyami személyhajóflottát az ötéves tervben gyorsjáratu, személyvonati sebességgel haladó motorokkal frissítik fel. A lapos felületű, tágas fülkékkel ellátott hajókat - ezer lóerős nagy fordulatszámú Diesel-motorok hajtják majd, melyeket a parancsnok egyetlen jelzőkar elmozdításával távirányítással vezérel. Érdekes módszert javasoltak a hajók sebesség-változtatásának és egyhelyben való fordulásának megoldására. A szakértők szerint kormánylapátok helyett a vízben forgó hajócsavarok szárnyaival mozgatják majd a hajókat, szabályozzák a haladás irányát. Megteremtik a biztonságos személyhajózás feltételeit: a nagyobb hajókat Radar-készülékkel látják el, megszervezik a központból rádióval irányított forgalmat.

Az Obudai Hajógyárban kísérlet alatt lévő tolóhajó típus kidolgozásával a tervek szerint gyökeres fordulat áll be a vontatás módjában is. A széles orru, az eddigénél kisebb méretű motoros nem huzza az áruval terhelt uszályokat, hanem maga előtt tolja. A tolószállításnak nagy előnye, hogy az azonos teljesítményű hajók egy uszályal többet továbbíthatnak, mint a régi építésű vontatók.

Gheorghiu A konferencia résztvevői Balogh Bélának, a Dej Hajógyár főmérnökének előadása alapján a legkorszerűbb, ritka hajótípusok építéséről is tanácskoztak. A romlandó áruk továbbítására nagy befogadóképességű hajókat építenek, amelyek raktáraiban hűtőszervezetek működnek. A hűtőhajó null fok körüli hőmérsékleten szállítja majd az árut, s így elkerülhetik a minőségromlást.

/folyt.köv./

B 27. kiadás 1959. szeptember 11. 18 óra 05 perc

/Gyorsjáratu személyhajók...1.folyt./ 31.

A Csepeli Szabadkikötő nagyarányú korszerűsítésével egyidőben tengeri hajóforgalmunk növekedésével is számolnak. Előbb 1.200-1.500, a későbbi években pedig esetleg 3.000 tonnás tengerjáró hajók építésére is sor kerül./MTI/

Mintegy 48.000 fiatal kezdte meg Budapesten és vidéken különböző szakmák elsajátítását - Szeptember 25-26-án ünnepli tízéves jubileumát a szocialista ipari tanulóképzés

32.

1959. szeptember 11.

Az idén több ipari tanulót vettek fel, mint a múlt évben, hogy minél több fiatal juthasson szakmához. Míg 1958-ban 45.000, addig 1959-ben mintegy 48.000 fiatal kezdte meg a szakmák elsajátítását. Gyakorlatilag tehát - elenyésző kivételtől tekintve - minden fiatal számára lehetőség kínálkozott arra, hogy ha középiskolákba nem tanul tovább, szakmát, ipart sajátítson el.

Akadtak azonban a "beiskolázásnál" gondok: egyik-másik szakmára, mint például az autószerelő, a fodrász, stb. foglalkozásra sokkal többen jelentkeztek tanulónak, mint amennyit az ipar szükséglete megkíván. Ezzel szemben sok olyan iparág akad, ahol nem sikerült elegendő ipari tanulót felvenni, mert nem volt kellő számú jelentkező. Ilyen például a kovács, az öntő, az autófényező, a forgácsoló, az építőipari szakma. Budapesten még ma is várják ezek a foglalkozások az ipari tanulókat. A megadott létszámkeretet ugyanis eddig nem sikerült betölteni budapestiekkel, viszont a vidékiek számára nincs elegendő otthon. A helyiiparon belül is, az eddigénél egészségesebben alakult a foglalkozások megválasztása. A helyiiparban a jelentkezett ipari tanulók jó részét olyan foglalkozási ágak felé irányították, amelyekben a népgazdaság hiánnyal küzd, - mint például vidéken cipész, bognár, kovács - országosan egyes vasipari ágazat, az építőipar. Faluról is sokan jelentkeztek ipari

/folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 28. kiadás 1959. szeptember 11. 18 óra 10 perc

/Mintegy 48.000 fiatal...l.folyt./ i Helyi/MTI/ 32.

tanulónak, ezeket az igényeket azonban nem minden esetben lehetett kielégíteni, mert a vidéki városokban is kevés a tanulóotthon. Ezzel szemben a helyi- tanácsi és szövetkezeti vállalatok vidéken is körülbelül annyi ipari tanulót vettek fel, mint tavaly.

A "beiskolázás" után most nagy eseményre készül: szeptember 25-26-án ünnepli az ipari tanulóképzés tízéves jubileumát. Ez alkalommal - szeptember 25-én az ország ipari tanulóintézeteinek igazgatói megvizsgálják az eddig elért eredményeket, s egyben meghatározzák a további tennivalókat. Szeptember 26-án pedig szakmai csoportonként tanácskoznak és elemzik a további jó munka feltételeit. Ugyanakkor a városligeti OKISZ pavilonban minden szakma felvonul az ipari tanulóik által készített gépekkel, berendezésekkel, tárgyakkal. A kiállításon több ezer kiállítási tárgy támuskodik majd arról, hogy hazánkban az ipari tanulóképzés óriásit fejlődött./MTI/

Tízezer új termelőszövetkezeti tag kezdett munkához Heves megyében

Vil Ká/JyTM Ká 1959 szeptember 11. 36.

Heves megyében az év elején csaknem 100 termelőszövetkezet alakult azzal az elhatározással, hogy az együttes munkát az őszi folyamán kezdik el. Az aratás és a cséplés után a közös gazdaságok tagsága hadéktalanul dolgozhoz látott. A gépállomások traktorai előre kialakított nagyüzemi táblákon megkezdték a földek összeszántását, és vetésre készítik elő a talajt. Tiszánána, Poroszló és Kisköre új termelőszövetkezeteiben már az ősziárpat is vetik. A hét eleje óta Heves megye területén több mint 10.000 új termelőszövetkezeti tag kezdte meg a közös munkát./MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 29. kiadás 1959. szeptember 11. 18 óra 15 perc

80 fiatal vizsgálják a "Szakma ifju mestere" címert a Pesterzsébeti Kötöttárugyárban

33.

Pénteken délelőtt a Pesterzsébeti Kötöttárugyár művelődési termében nyolcvan fiatal lány jelent meg a vizsgáztató bizottság előtt, hogy a "Szakma ifju mestere" mozgalomban szerzett szakmai és elméleti tudásról számot adjon. A fiataloknak az üzemi gyakorlaton kívül számos versenyfeltételnek kellett megfelelniük. Pontos szempont volt a munkafegyelem is. A versenymozgalom kettős célt szolgál. Egyrészt megteremteni a lehetőséget annak, hogy az ifju munkások műszaki felkészültségüket és tudásukat növeljék, másrészt a gyár részére olyan tudással rendelkező dolgozókat nevelni, akik majd betölthetik az idős szakmunkások helyét.

Az elméleti vizsgán 15 szakmai és 14 anyagismeret! kérdésre feleltek. A fiatalok legalább három különböző rendszerű varrógép kezelését tanulták meg. A pénteken kezdődött elméleti vizsgán elhangzott feleletek kifogástalan elméleti és szakmai tudásról tettek tanuságot. Az eredményesen vizsgázókat a bizottság pénzjutalommal és bizonyítvánnyal jutalmazza és jogosultak a "Szakma ifju mestere" jelvény viselésére. A könnyűiparban az első ilyen vizsgáztatás./MTI/

Lez

Századik születésnap ünnep a soproni szociális otthonban

40. 1959. szeptember 11.

Bensőséges ünnepség zajlott le Sopronban, Balfi-uti szociális otthonban: Tassay Mária, az otthon egyik gondozottja századik születésnapját ünnepelte. A megyei és a városi tanács képviselői száz szál viragból készített csokorral köszöntötték az otthon legidősebb lakóját./MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 30 kiadás 1959 szeptember 11 18 óra 15 perc

Ötéves gazdasági tervek készülnek Szolnok megye nagymultu termelőszövetkezeteiben

1959 szeptember 11 34

Szolnok megye nagymultu termelőszövetkezeteiben az új év feladatainak előkészítésén túl öt évre szóló gazdasági tervek is készülnek. A jászapáti járás közös gazdaságaiban már be is fejezték ezt a munkát; valamennyi szövetkezet megszabta a következő öt év gazdaságfejlesztési programját. A jászapáti Alkotmány Tsz tagjai úgy számítják, hogy a műtrágya fokozottabb alkalmazásával, vetésforgóval és minőségi vetőmag használatával öt év alatt három mázsával növelik a kalászosok holdenkénti hozamát. A tekermányterpő terület megrákosításával a jelenlegi 17 helyett 25 szamosállat jut majd minden loo holdra. Új és biztató vonása a távlati terveknek, hogy a járás termelőszövetkezetei gondoskodnak a szakemberpótlásról is. A januárban induló mezőgazdasági technikumban - elképzeléseik szerint - 74 parasztszabter kezdi meg a tanulást. A Hagykunság termelőszövetkezeteiben, ahol ugyancsak készülnek a távlati gazdaságfejlesztési tervek, többszáz holdon hajtják végre terümprendezést, kialakítják a lakorszerűbb, hatos vetésforgót. /MTI/

- o -

Az indonéz parlamenti képviselők küldöttségének látogatása Veszprém megyében

1959 szeptember 11 37

Az Interparlamentáris Unió magyar csoportjának meghívására hazánkban tartozkodó indonéz parlamenti képviselők küldöttsége Sudarsono vezetésével pénteken a veszprémi Vegyipari Egyetemre látogatott. A vendégeket elkísérte Galló Ernő, az Országgyűlés jegyzője.

Az indonéz parlamenti képviselőket az egyetemi tanács nevében dr. Farnecz Ernő professzor, tanszékvezető egyetemi tanár, a Kozefics Pépfront Veszprém megyei bizottságának elnöke köszöntötte, s a vendégek körésére ismertette az egyetem tízéves történetét, az oktatás és a kutatómunka eredményeit.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 31 kiadás 1959 szeptember 11 18 óra 30 perc

/Az indonéz... I folytatása/ vid HI/322/37

A vendégek és az egyetem tanárainak baráti beszélgetése közben Sudarsono, az indonéz parlamenti delegáció vezetője örömet fejezte ki, hogy alkalma nyílt közlebről is megismerni a nagyhirű vegyipari egyetemet. Sudarsono, aki egyben az indonéz parlamenti oktatási bizottságának elnöke, elmondotta, hogy a látogatás alkalmával értékes tapasztalatokat szerzett, amelyeket igyekeznek hasznosítani hazájában, különösképpen az indonéz parlament elé kerülő egyetemi törvényjavaslat vitájában. Kijelentette, szeretné, ha a jövőben indonéz diákok is tanulhatnának a veszprémi egyetemen. Nagyon hasznos lenne - mondotta - ha a két kormány között mielőbb létrejönne ilyen meg egyezés.

A vendégek ezután megtekintették az egyetem előadótermeit és kísérleti laboratóriumait.

Az indonéz parlamenti küldöttség a délutáni órákban a Herendi Porcelángyárba, majd a kővágó-órsi Béke Termelőszövetkezetbe látogatott el. /MTI/

- o -

Óriás "villanyvasalókkal" hevitik a vasuti sineket - Több kilométer hosszúságu hevesített sínpályák

1959 szeptember 11 38

Pénteken Hatvanban a pályaudvar delta-vágányán óriás villanyvasalókhöz hasonló fűtőtesteket szereltek fel a sín mentén, hogy felhevítsék a 196 méter hosszúságu pályaszakaszt. A kísérlet céljáról Nagy József, a Vasuti Tudományos Kutató Intézet igazgatóhelyettese a következőket mondotta:

- Szeretnénk a világon és hazánkban is, mindinkább az a törekvés, hogy hosszú, több kilométeren összefüggő, hevesmentes vasuti pályákat építsenek. A sineket 3-5, illetve 8 kilométer hosszúságban összehevesítik. Ezeken a pályákon az utazás kényelmesebb, a vonatok simábban és zökkenőmentesebben gördülnek.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 32 kiadás 1959 szeptember 11 18 óra 35 perc

/Oriás "villanyvasalókkal"... I folytatása/ 38

Jelentős a gazdasági előnye is, mert kisebb a pálya és a járművek elhasználódása, fenntartásuk kevesebbe kerül. A pénteki kísérlet az új pályaszerkezet kialakításában jelentős. Az eddigi kísérletek is azt mutatták, hogy bizonyos változtatásokkal lehetséges olyan feltételeket teremteni, amelyeknél a többkilométer hosszúságú, hézagmentes sínpályákon a biztonsági követelményeket a legmesszebbmenőkig meg lehet teremteni.

A kísérlet során a 100-150 fokra felhevített vasány elgörbült, "kivetődött". A torzulás mértéke azt mutatja, hogy a hő hatására a sínekben a feszültség a középponti részekre gyakorol nagyobb erőt. Ezt a megfigyelést a hegesztett pályák építésénél hasznosítják. A kutatók véleménye szerint rövidesen sor kerülhet több kilométer hosszúságú, összefüggő hegesztett pályák építésére. /MTI/

- o -

Mind eredményesebben bontakozik ki a bányászok kongresszusi versenye - állapította meg a Bányász Szakszervezet Központi Vezetősége

39

1959 szeptember 11

Pénteken ülést tartott a Bányászati Dolgozók Szakszervezetének Központi Vezetősége.

Blaha Béla főtitkár beszámolt a bányák kongresszusi versenyeinek eddigi eredményeiről. A szénbányászati a termelési értékterv teljesítésére vállalt 71 millió forintból az év első hét hónapjában 36,2 millió forintot teljesített, azaz a felajánlásnak 51 százalékát. Ez időarányosan 8 százalékos elmaradást jelent. Az összüzemi teljesítménynél 2,5 százalékos a vállalás, 1 százalékos a 7 hónapi teljesítés, az év végéig tehát még 1,5 százalékos elmaradást kell elérni. További előrehaladásra van szükség a produktív teljesítés fokozására, a fajlagos bányafa-felhasználás csökkentésére. Kedvezőtlen a helyzet a fajlagos villamosenergia és az improduktív műszerek csökkentésében is.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 33 kiadás 1959 szeptember 11 18 óra 45 perc

/Mind eredményesebben... I folytatása/ 39

A termelési költségek eddigi 1,2 százalékos csökkenése nem biztosít ekkora nyereségrészesedést, mint a tavalyi. Ehhez körülbelül 2.-2,5 százalékos költségszint csökkentés szükséges, ami a takarékosabb további szorgalmazását, a társadalmi tulajdon fokozottabb védelmét igényli minden dolgozótól.

Az érc- és ásványbányászatban a kongresszusi vállalások teljesítése kiemelkedően halad, a vállalatok pótvállalásokat is tettek. A kőolajipar termelő és fuvarosi részlegének eredményei is biztatóak.

Igen helyes kezdeményezések történtek a versenyben a műszaki színvonal fejlesztésére, a fejlesztés útjára azonban lassú. Mindenekelőtt a gépi rakolás és jövesztés arányát kell növelni. Arra van szükség, hogy a műszaki vezetők többet foglalkozzanak gyakorlatilag ezzel a kérdéssel és ösztönözzék a fizikai dolgozókat újításra ésszerűsítésre.

Igen figyelemreméltó, hogy mindjobban terjed a vetélkedés a szocialista brigád cím elnyeréséért - 439 brigád több mint ötezer dolgozója versenyez már ezért a címért. Törekvésük előbbreviszi a műszaki fejlesztést, a szakmai továbbképzést, a tapasztalateserét, a munkafegyelen megszilárdítását. Mérlegelendő azonban, hogy a bányászatban nem túlságosan magasak-e a cím odaítélésének feltételei. Erre hívja fel a figyelmet az, hogy eddig mindössze egy bányász-brigád nyerte el a szocialista címet.

A legközelebbi tennivalónk: politikai és felvilágosító munkával tovább segíteni a dolgozók bekapcsolódását a versenybe, fokozni versenyelendületüket, javítani a verseny nyilvánosságát, nagyobb gondot fordítani a gazdaságosságra.

A vita résztvevői megállapították a verseny mind nagyobb méreteiben bontakozik ki és a bányászok teljesíteni fogják a pártkongresszus tiszteletére felajánlott vállalásaikat. Számos javaslat hangzott el a verseny eredményesebbé tételére. Kimondották, hogy a központi vezetés felhívja ezeket a szakszervezeti szervek és a Kézműipari Minisztérium bányászati ágának figyelmét. /MTI/

- o -

B 34 kiadás 1959 szeptember 11 18 óra 50 perc

Időjárásjelentés

36

1959 szeptember 11

A Meteorológiai Intézet jelenti szeptember 11-én délután 18 órakor:

Várható időjárás szombat estig: Főbb felhőátvonulások, eső nélkül. Mérsékelt északnyugati, északi szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton: 22-25 fok között.

Távolabbi kilátások: száraz, mérsékelt, meleg idő.

A Duna vizállása pénteken délután 17 órakor: 212 centiméter. /MTI/

- o -

Tudományos ülészek a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen

1959 szeptember 11

41

Az alapításának 10. évfordulóját ünneplő miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen pénteken tudományos ülészeket tartottak. Dr. Geleji Sándor Kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár a bányászati, kohó- és gépészmérnöki kar tízéves tudományos munkásságát ismertette, a különböző karokon szintén tudományos előadások és hozzászólások hangzottak el. /MTI/

- o -

Komócsin Zoltán, a Szolnok megyei kiszisták aktiva-értekezletén

51

1959 szeptember 11

Pénteken Szolnokon a Sárvári Endre művelődési házban aktiva-értekezletet tartott a Szolnok megyei KISZ-bizottság. A több mint 400 KISZ-aktivista, valamint a társadalmi és kulturális szervek küldöttei előtt Komócsin Zoltán, a KISZ Központi Bizottságának első titkára tartott előadást az ifjúság esztendő-politikai neveléséről, majd válogatott a hozzá intézett kérdésekre. /MTI/

- o -

B 35 kiadás 1959 szeptember 11 19 óra 15 perc

Böloni György 1882-1959

1959 szeptember 11

42

Böloni György 1882 október 30-án született, Szilágysomlyón. Gimnáziumi tanulmányait Zilahon végezte, majd Budapesten és Párizsban látogatta az egyetemet, jogi doktorátust szerzett. Egyidejűleg, igen fiatalon, az újságírói pályára lépett. Ifjú újságíróként került 1903-ban Párizsba, a francia fővárosban kapta első radikális politikai benyomásait. E benyomásokkal hazatérve a szocialista eszme hívévé, harcosává vált. Párizsban ismerkedett meg Ady Endrével. Kapcsolatuk nemcsak barátság, hanem mind inkább közös politikai munka is volt.

1910-ben a baloldali Világ című napilap helyettes szerkesztője, vezércikkírója és kritikusa lett. A magyarországi nemzetiségek egyenjogúsításáért harcoló Világ szerkesztőségében dolgozott az 1918-as polgári forradalomig. A Károlyi-kormány Svájcba küldte diplomáciai megbízatással, megbízatását a Magyar Tanácsköztársaság kormánya meghosszabbította. Az ellenforradalmi mozgalmak azonban lehetetlenné tették svájci tartózkodását. 1919 nyarán hazatért. A Tanácsköztársaság bukása után feleségével emigrációba kényszerült. Bécsben a Horthy-ellenes Bécsi Magyar Újság felelős szerkesztője lett. Bécsből Berlinbe került, onnan ismét Párizsba, s a francia fővárosban töltötte az emigráció 25 esztendejét. Állandó kapcsolatban állt a kommunista emigrációval, résztvett mind azokban a megmozdulásokban, amelyek felrázták a világ közvéleményét, feltárva a horthysta ellenforradalom gesztusait. Dolgozott Barbusse Londe című lapjának. E lap keretében magyar könyvkiadó vállalatot vezetett, amely ellátta baloldali könyvekkel a külföldön élő magyarokat, de hazába is juttatott.

Párizsban érte a második világháború és a német megszállás is. Résztvett a Franciaország felszabadításáért indított földalatti mozgalmakban. Egyik megalapítója, később elnöke volt a Franciaországi Magyar Függetlenségi Mozgalomnak, cikkírója a földalatti magyar sajtónak.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 36 kiadás 1959 szeptember 11 11 óra 15 perc

/Böloni György... I folytatása/ 11

Hozánk felszabadítása után a Nemzetgyűlés tagjává választotta, 1945 őszén hazatért. A Nemzeti Segély, később a Magyarok Világszövetségének elnöki tisztségét töltötte be, folytatta publicisztikai munkásságát.

Párizsban írta Az igazi Ady című híres könyvét. Ez volt az első Ady-életrajz, amely szembe fordult az ellenforradalmi, hazug Ady-magyarázatokkal. A könyvért 1947-ben Baumgarten-díjjal tüntették ki. Ugyanabban az évben látott napvilágot Hollja kendé Tancsics című munkája. 1956-ban írta Ady az újságíró című tanulmányát Ady politikai szereplésének jelentőségéről.

1948-ban rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré nevezték ki, két évig vezette hazánk házi követségét. Hazatérése után a Külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője volt, 1950 decemberében pedig az akkor felállított Irodalmi Alap igazgatójává nevezték ki. E tisztséget haláláig betöltötte. Az utóbbi években az Irodalmi Tanács és a Magyar Pen Club elnöke, az Élet és Irodalom című hetilap főszerkesztője volt.

A Magyar Népköztársaság kormánya 1952-ben a Népköztársasági Érdemrend IV. fokozatával, 1955-ben a Kossuth-díj I. fokozatával, 1957-ben a Munka Vörös Zászló Érdemrendjével tüntette ki.

Böloni György felesége Marchisiu Ottília, "Itoka", annak idején Antónia Franco titkárnője volt. Az ő személye is hozzájárult ahhoz, hogy Böloni György egész életében a magyar-román megértés és barátság következetes építője volt. Böloniné egyébként "3zenvedések könyve" címmel francianyelvű könyvet írt Párizsban, amelyben először tárta a világ elé a Horthy rendszer terrorját és embertelenségét. Könyvéért Magyarországon in contumaciam fogházbüntetésre ítélték. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 37 kiadás 1959 szeptember 11 19 óra 30 perc

Lehelt Böloni György - A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának gyászjelentése

53

1959 szeptember 11

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága mély megrendüléssel közli, hogy Böloni György elvtárs, pártunk tagja, a haladás, a forradalmi munkásmozgalom régi, hűséges harcosa, 77 éves korában váratlanul elhunyt. Böloni György elvtárs élete szoroson összefonódott a társadalmi haladásért vívott harccal. Ennek volt következetes harcosa mint író- és újságíró, már egészen fiatal korában a nagy forradalmi költő, Ady Endre fegyvertársaként. Később felismerte, hogy a társadalmi haladás legkövetkezősebb képviselője a munkásosztály és annak forradalmi pártja, a kommunista párt. A párt oldalán vállalt munkát már a Magyar Tanácsköztársaság idején és franciorszári emigrációjának évtizedeiben is. A felszabadulás óta pártunk tagjaként következetesen és megingathatatlanul küzdött a szocialista társadalomért, a szocialista kulturáért.

Böloni György elvtársnak, a munkásosztály ügyéhez odaadóan hű, értelmiségi harcos példaképének emlékét, a magyar munkásosztály, a párt, kegyelettel megőrzi.

Böloni György elvtársat a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága saját halottjának tekinti.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága.

x x x

Az Irodalmi Tanács, a Magyar Népköztársaság Irodalmi Alapja és a Magyar Pen Club igazgatósága mély fájdalommal és megrendüléssel tudatja, hogy

Böloni György elvtárs

az Irodalmi Tanács elnöke, az Irodalmi Alap igazgatója, a Magyar Pen Club intéző bizottságának elnöke, az Élet és Irodalom főszerkesztője, a kiváló író és publicista, 1959 szeptember 11-én hajnalban, 77 éves korában váratlanul elhunyt.

/Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 38 kiadás 1959 szeptember 11 19 óra 35 perc

/Mehalt Bölöni György... 1 folytatása/
53

Bölöni György elvtárs a magyar közélet kimagasló egyénisége volt. Lakja, munkássága, egész gazdag élete elválaszthatatlanul összeforrt a XX. század leg-haladóbb, legértékesebb szellemi törekvéseivel. Mint fiatal publicista egyik tevékeny részvevője volt annak az uttörő küzdelemnek, amelynek harcosai a századunk elején hadat üzentek a magyar elmaradottságnak, provincializmusnak, a paraszti közállapotoknak, a földesuri és tőkés osztálynyomás egész rendszerének. Harcostársa és legközelebbi barátja volt a küzdelem zászlóvivőjének, Ady Endrénak.

Forradalmi demokratizmusától és radikalizmusától egyenes út vezetett a munkásosztály forradalmával való szolidaritás vállalásaihoz. Harcos híve és tevékeny munkása volt a Magyar Tanácsköztársaságnak. Az ellenforradalom győzelme után, az emigrációban is meg-ingathatatlanul küzdött a kommunista párt oldalán a magyar nép felszabadulásáért. Kimagasló jelentőségű az a munkásság, amit Bölöni György elvtárs Párizsban folytatott. Párizsi emigrációjában írta "Az igazi Ady" című művét. Bölöni György, aki a számkivetettség éve alatt sem szakadt el soha a magyar lélettől, ebben a könyvében elsőként mutatta fel Ady Endre igazi forradalmi jelentőségét az irodalomban és a politikában egyaránt. Franciaország német megszállásának éve alatt a Magyar Függetlenségi Légió egyik vezetőjeként vett részt az ellenállás küzdelmeiben. A háborús évek alatt írta meg könyvét a parasztság 1848-as szöszölőjáról, a magyar munkásmozgalom uttörőjéről, Táncsics Mihályról.

A felszabadult Magyarországon a Magyarok Világszövetségének elnökeként és mint a Magyar Népköztársaság háború-követe gyümölcsoztette nagy nemzetközi tapasztalatait. Később létrehozója és kezdettől fogva igazgatója volt a Magyar Népköztársaság Irodalmi Alapjának. Jelentős kritikai tevékenységet folytatott, mindig a párt eszméinek jegyében, a szocialista eszméiség és pártosság diadalra juttatásáért irodalmunkban.

Tiszta egyéniséggel, rendíthetetlen ségével és harcosával állt helyt az ellenforradalmi eszmék, majd az ellenforradalmi fegyverek támadása idején. A forradalmi erők győzelme után, mint az Irodalmi Tanács elnöke és az Élet és Irodalom főszerkesztője vezető szerepet vitt az irodalmi élet meindításában, szocialista konszolidációjának előmozdításában.

/Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 39 kiadás 1959 szeptember 11 19 óra 45 perc

/Mehalt Bölöni György... 2 folytatás/
55

Bölöni György elvtárs élete jelképezi, hogy a magyar kultúra legjobb, forradalmi szellemű képviselőinek útja a marxizmus-leninizmushoz, a kommunista párthoz vezet. Haláláig fáradhatatlan és áldozatos munkát végzett azokért a nagy célokért, amelyekkel ifjú korában eljegyezte magát. Halála nagy vesztesége pártunknak a magyar szellemi életnek és mindazoknak, akik őt személyesen is ismerték.

Irodalmi Tanács
A Magyar Népköztársaság Irodalmi Alapja,
A Magyar Pen Club Intéző Bizottsága.

x x x

Bizottság alakult Bölöni György elvtárs temetésének rendezésére

Bölöni György elvtárs temetésének rendezésére bizottság alakult: tagjai Aczél György, Benke Valéria, Földessy Gula, Illés Béla, Kelen Béla, Orbán László, Szekasits Árpád.

A temetés időpontjáról később történik intézkedés. /MTI/

- o -

Szaküléseken folytatta tanácskozásait a nemzetközi egészség-tudományi konferencián

1959 szeptember 11

43

A nemzetközi egészség-tudományi konferencia pénteken szaküléseken folytatta munkáját. Az élelmezés-egészségügyi ülésen magyar és külföldi kutatók foglalkoztak az élelmiszerek tartósítására használható vegyi anyagok, különböző növényvédő szerek permetmaradékainak és műanyagok élelmiszeripari felhasználásának kérdéseivel.

/Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 40 kiadás 1959 szeptember 11 10 óra 30 perc

/Szaküléseken... I folytatás/ t MS/HrÉ Gg
43

Jeney Endre professzor a hus romlásának korai kimutatására szolgáló módszerekről, Kiss Mihály és Biró Zsigmond a nagyüzemi tejtermelés higiéniájáról adott elő.

A járványügyi szakülésen dr. Rauss Károly pécsi egyetemi tanár a dizentéria elleni védőoltás megoldására vonatkozó eredményekkel biztató kutatásokról számolt be. Dr. B. Cvjetanovics zágrábi professzor, az egészségügyi világszervezet járványügyi szekciójának európai osztályának vezetője ismertette a tifusz elleni védőoltásra felhasználható anyagokkal Jugoszláviában folytatott kísérletek eredményét.

/folyt. köv./

- o -

A lakosság növekvő igényeinek kielégítéséről tárgyal az országos pamutipari konferencia Győrött

MTI Budapesti
44

1959 szeptember 11

Győrött pénteken kétnapos országos pamutipari konferencia kezdődött a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület rendezésében. Az ország minden részéből összegyűlt szakemberek előtt Döbrentei Károly, a Könyvüipari Minisztérium pamutipari igazgatóságának vezetője bejelentette, hogy az elkövetkező években sor került a pamutfonó- és szövőüzemek korszerűsítésére. Az elavult gépparkot jobb hatásfokú, kevesebb fizikai munkát igénylő gépekkel cserélik ki.

Kirányi Ferenc, a KISTEXT főmérnöke, a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület pamutfonó- és pamutszövő szakosztályának elnöke tartott ezután előadást a pamutfonal és pamutszövet minőségéről. Legyen a lehetőség arra - mondotta többek között - hogy a pamutfonódóák az elsőosztályú fonal arányát lényegesen növeljék. El kell terjeszteni a nemes kikészítési eljárást. A szövetek választékát elsősorban a viscosa műszál és a szintetikus szálak felhasználásával kell növelni. Hangsúlyozta, hogy a külföldi kereslet és a belföldi

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 41 kiadás 1959 szeptember 11 10 óra 35 perc

/A lakosság... I folytatás/ vlt MS/HrÉ Gg
44

igények kielégítésére az ipar műszaki fejlődésének útját meg kell gyorsítani. Végül felhívta a figyelmet a szakmai képzés fontosságára, tanfolyamok szervezésére.

A vitában sok olyan javaslat hangzott el, amelyek felhasználásával eredményes munka indulhat meg a pamutipari gyártmányok minőségének javítására.

Délután a részkonferenciákon külön-külön foglalkoztak a pamutfonó és a pamutszövő ipar kérdéseivel. John Ede, a Szombathelyi Pamutipar főmérnöke a kínai automata szövőgépekkel berendezett, új szövőüzemben szerzett tapasztalatokat ismertette. Elmondotta, hogy a 240 kínai szövőgép beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Jó a termelékenység, egy szövő husz gépet kezelhet.

A konferencia szombaton folytatja munkáját. /MTI/

- o -

Az új magyar zeneművek népszerűsítésében kitűnt előadóművészek jutalmáza

1959 szeptember 11

45

A Szerzői Jogvédő Hivatal vezetősége elhatározta, hogy évente díjakat oszt ki az új magyar zeneművek népszerűsítésében leginkább kitűnt előadóművészek között. Első ízben pénteken délután a Zeneművészek Szövetségében került sor a díjkiosztásra. Radosa Pál, a Szerzői Jogvédő Hivatal elnöke hangoztatta, hogy a szocialista valóság talaján fakadt magyar zeneművek bemutatása, megismertetése a magyar közönséggel fontos feladat szocialista kulturánk kibontakoztatásában. A Szerzői Jogvédő Hivatal vezetősége nevében köszönetet mondott az előadóművészeknek és átadta a díjakat Dénes Verának, Lehel Györgynek, a Tátrai- és a Weiner Vonósnyegyesnek, valamint a Budapesti Fuvósötösnek. A díjak kiosztásánál jelen voltak az Állami Hangverseny- és Fúvós-igazgatóság, a Zeni Klub, a Zeneművészek Szövetsége, és a Szerzői Jogvédő Hivatal vezetői. /MTI/

- o -

Mentőállomás Tiszapalkonyán

1959 szeptember 11.

46

A Tiszapalkonyán épülő új város mintegy ezer dolgozójához és a környező tíz község lakóihoz szükség esetén eddig csak negyven kilométerre fekvő Biskolcra hívták ki a mentőket. Az egészségügyi ellátás megújítására pénteken ideiglenes mentőállomást álltak át rendezésük az épülő városban. Az új létesítmény felépítését a Tiszapalkonyai Műszaki és a különböző építőipari vállalatok dolgozói társadalmi munkával is segítették. Jelenleg két mentőautó áll készen a betegek szállítására. A végleges mentőállomás építését jövőre kezdik meg. /MTI/

- o -

Ankét a gyermekorvosi ellátásáról

1959 szeptember 11.

47

Az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének fogorvos csoportja kétnapos ankétot rendezett a Tudományos Akadémián a gyermekorvosi ellátásáról. A pénteki ülésen megjelent dr. Doleschall Frigyes, egészségügyi miniszter, dr. Simonovits István, az egészségügyi miniszter első helyettese és dr. Babics Antal akadémikus, a Budapesti Orvostudományi Egyetem általános orvoskari dékánja is.

Dr. Balogh Károlynak, az Orvostudományi Egyetem fogorvosi kara dékánjának megnyitóját követően dr. Oravecz Pál pécsi professzor az iskolafogorvosok feladatairól tartott előadást. Dr. Rados Imre, az Egészségügyi Minisztérium főelőadója, az iskolafogorvosi intézmény jelenlegi helyzetét, dr. Tóth Károly, a szegedi fogászati klinika docense, az intézmény reformjára vonatkozó gondolatokat ismertette. Dr. Szabó Anna a forszuvasodás megelőzésének módjairól, dr. Rehák Rudolf főorvos a fogsabályozásról, dr. Tóth Pál pedig a gyermekorvosok fogkezelésének alapelveiről beszélt.

/folyt. köv./

/Ankét... I folytatása/

47

Ezután több vidéki iskolafogorvos számolt be az iskola-fogorvosi intézmény helyzetéről és működéséről, majd tudományos előadások hangzottak el. Ezek között dr. Somkuthy Anna ötezer óvodáskorú gyermek vizsgálata alapján arról számolt be, hogy a gyermekek fogkezelését már az óvodában kellene elkezdni, mert így lehet biztosítani az első őrlőfogak épségben maradását. Dr. Miriszlay Ernőné ismertette a pécsi fogászati klinikán végzett vizsgálatok eredményét, ahol injekció helyett egy új külföldi szer ráfocskendezésével érzéstelenítik a gyermekek fogait. A szert nem sokára hazai gyárunk is előállítja, s ezzel a gyermekfogászatnak egy nagy problémája oldódik meg. Dr. Kocsis Gáborné a gyermekorvosi fogkezelés megelőzéséről adott elő. Dr. Alfred Hensel berlini fogorvos a fogorvosi kezelésben fontos gyermekpszichológiai kérdésekkel foglalkozott.

Szombaton kerül sor az előadások vitájára. /MTI/

- o -

Zenetudományi konferenciával kezdődnek a magyarországi Haydn emlékművészek

1959 szeptember 11.

48

Joseph Haydn halálának 150 évfordulója alkalmából Budapesten ünnepi események sorozata kezdődik a jövő héten. Szeptember 17-én, csütörtökön délelőtt, a Magyar Tudományos Akadémia nagytermében ünnepélyesen nyitják meg a nemzetközi zenetudományi konferenciát, amelyen a legkiválóbb hazai és külföldi szakemberek vesznek részt, s egy részük előadásokban számol be kutatásainak újabb eredményeiről. A magyar zenetudomány képviselői közül Szabolcsi Bence és Bertha Dénes tart majd előadást ezen a konferencián, amelynek minden ülésén Budapesten lesz, kivéve a szeptember 20-át, mikor is a résztvevők leutaznak Fertődre, az egykori Eszterházára, s délben ott ülésznak, délután pedig az Eszterházy-kastély diszudvarán szobadéri hangverseny lesz. Haydn: Az évszakok című oratóriumát a győri zenekar, a soproni és a fertődi kórus adják elő, ezzel is tanúsítva, hogy a mester öröksége élő hagyomány azon a tájon is.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 44 kiadás 1959 szeptember 11 40 óra 50 perc

/Zenetudományi... 1 folytatása/ i 48

Erre a hangversenyre külföldi delegáció érkezik Burgenlandból, ugyanakkor az egykori Kismartonba delegációt küld a magyar Haydn bizottság. A konferencia résztvevőinek a tiszteletére szeptember 18-án délután a Zeneművészek Házában kamarazenei hangverseny lesz, a rákövetkező napon pedig az Állami Operaház mutatja be Bartók Béla három színpadi művét.

Az idén első ízben megrendezésre kerülő budapesti zenei heteket is Haydn emlékének szentelik. Az ünnepélyes megnyitó hangverseny szeptember 21-én este lesz az Erkel Színházban, s a koncertek sorozata október elején ér véget. A koncerteken több kiváló külföldi művész és együttes is a magyar közönség elé lép. A kiadott műsorhoz képest annyi a változás, hogy Carlo Zecchi helyett - akit autóbaleset ért - Lamberto Gardelli vezényel majd. A zenei események egyik érdekessége lesz, hogy Fertődön és valószínűleg Budapestben is megszólaltatják Haydn barytonját. Ez időtájt ünnepi megnyitásának 75. évfordulóját a Magyar Állami Operaház. Az ünnepi hét Erkel Ferenc Bánk bánjának előadásával kezdődik, s záróestjén Bartók három színpadi műve szerepel a műsorban. Az Operaház Haydn: Aki hűtlen - peruljár című operájának az ünnepi hét előtti bemutatásával hódol a mester emlékének.

Az ünnepi eseményeket kezdőgítja a szeptember 22-től október 1-ig tartó nemzetközi vonósnégyes verseny, amelyen hat külföldi és három hazai kvartett méri össze képességeit. A bíráló bizottság a kamaramuzsika legkiválóbb hazai és külföldi képviselőiből áll. A versenyek nyilvánosak és ingyenesek, belépődíj csak a győztesek október 1-i zeneakadémiai koncertjére lesz. A legjobbak között négy díjat osztanak ki.

Szeptember 15 és október 15 között az érdeklődők megtekinthetik majd az Országos Széchényi Könyvtár Haydn gyűjteményét, amely a világon a leggazdagabb. Ennek három kiemelkedő része az Es terházy család levéltára, kotta-tára és operagyűjteménye, s a kiállítás anyagát is jórészt ezekből vették. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 45 kiadás 1959 szeptember 11 21 óra 0 perc

Lengyel egyetemisták autóbusz-körutja hazánkban

1959 szeptember 11

49

A lengyelországi Torun város egyetemének 45 földrajz-szekos hallgatója Raymond G. Lon professzor vezetésével magyarországi köruton vesz részt. Autóbusszal három héttig járják hazánk szép tájait. Pénteken Debrecenbe érkeztek, ahol a Kossuth Lajos Tudományegyetem vezetésére nevében dr. Kádár László egyetemi tanár fogadta a lengyel fiatalokat, akik ezután a Hortobágy mestekintésére indultak. Magyarországi körutjukon Kecskemétre, Pécsre, Pécsre és a Balaton környékére is ellátogatnak. /MTI/

- o -

A Győri Kisfaludy Színház előadásai a megye tsz községeiben

1959 szeptember 11

50

Pénteken ismét megnyitotta kapuit a Győri Kisfaludy Színház. Joó László, a színház igazgatója a következőket mondotta az új évad terveiről:

- Ebben az idényben már figyelembe vettük azt a ténnyt, hogy Győr-Sopron megye termelőszerkezeti megyévé alakult át és ennek megfelelően állítottuk össze a műsortervet. A Kisfaludy Színház kollektívája kiváló művészi előadásokat tart majd a megye termelőszerkezeti dolgozóinak. Minden kedden a színház legkiválóbb tagjainak fellépésével egész estét betöltő háromfelvonásos színművel, aramával, vagy zenés vígjátékkal szerepelünk a nagyobb tsz-községekben. Színházunk együttese mindent elkövet, hogy a termelőszerkezeti községekben az előadások iránt megnyilvánuló várakozásnak teljes mértékben megfeleljen. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 46 kiadás 1959 szeptember 11 21 ór 05 perc

A termelészövetkezeti mozgalom helyzetéről tárgyalt a Zala megyei tanács

1959 szeptember 11

52

A Zala megyei tanács végrehajtó bizottsága pénteken ülést tartott, amelyen Szobek András, az Elnöki Tanács tagja és Darabos Iván, a megyei pártbizottság első titkára is részt vett. A tanácsülés Pogácsics Károly vb elnökhelyettes beszámolója alapján megvitatta a megye termelészövetkezeteinek helyzetét és az ezzel kapcsolatos tennivalókat. A megyében jelenleg 88 termelészövetkezet dolgozik, 25 tisz. község van a megyének, s a tavasszal alakult termelészövetkezetekben is megindult a közös munka. A nagyüzemi gazdaságok állatállománya is jelentősen gyarapodott. /MTI/

- o -

Magyar és lengyel szatíra írók baráti találkozója

1959 szeptember 11

57

Pénteken délután a Lengyel Olvasóteremben baráti találkozóra gyűltek egybe a magyar és a lengyel szatíra-irodalom képviselői. A hazánkban tartózkodó lengyel írók közül Antoni Marianowicz és Anatol Potankowski, a Szpilki munkatársai voltak jelen a baráti beszélgetésen. A lengyel nagykövetséget Jan Koszczencki nagykövetségi tanácsos, ideiglenes ügyvivő képviselte. A lengyel vendégek válszóltak a feltett kérdésekre, majd Bodor Tibor színművész magyar nyelven tolmácsolta a lengyel írók néhány szatirikus versét, karcolatát, majd lengyel szatirikus kisfilmeket vetítették. /MTI/

- o -

Német termelészövetkezeti elnökök az Országos Mezőgazdasági Kiállításon - Gépbeutató Perbálon - A holland Peja cég sajtóközleménye

1959 szeptember 11

54

A 63. Országos Mezőgazdasági Kiállításnak és Vásárnak pénteken is oseménydus napja volt.

/folyt. kiv. /

MTI BELFÖLDI HIREK

B 47 kiadás 1959 szeptember 11 21 ór 10 perc

/Német ... I folytatás/

54

A kiállítás városban történten kívül Perváli Állami Gazdaságban ezen a napon került sor a meghívott magyar és külföldi szakemberek előtt az első üzemközbent gépesítési bemutatóra. A kukoricatermesztés gépeit az Agrár-tudományi Egyesület ismertette. A Kohó- és Gépipari Minisztérium autokat, traktorokat és új magyar mezőgazdasági munkagépeket mutatott be. Több külföldről behozott gépet munkaközben ismertek meg a szakemberek, s több nyugati cég is Perbálra vitte az alkalommal legjobb munkagépeit.

A holland Peja cég ezen a napon tartott sajtótájékoztatót. A tájékoztatón megjelent A. B. Hoytink, a Holland Királyság budapesti követségének ideiglenes ügyvivője. A tiz holland gyár által bemutatott érdekes gépeket A. Den Oviden, a Peja cég export-igazgatója ismertette. Külön felhívta a figyelmet a tojásválogató gépre, amely először átvilágítja a tojásokat, ezután súly-szerint, grammnyi pontossággal osztályozza, majd lepocsétozza. Gyümölcs-osztályozó gépüket is jól hasznosíthatják a magyar nagyüzemek. Érdek s a yoghurt előállításánál alkalmazható hűtőszekrény.

Délután érkezett meg a kiállításra a Német Demokratikus Köztársaság termelészövetkezeteinek 29 tagu turistacsoportja, szövetkezeti elnökök, vezetők. Berger Siegfried, a külföttetség vezetője, az egyik thüringiai termelészövetkezet elnöke elmondotta, hogy nagy érdeklődéssel tanulmányozzák a magyar szocialista mezőgazdasági nagyüzemek munkáját és külön örülnek annak, hogy Martonvásárra is ellátogathatnak.

Délután sajtótájékoztató tartottak az OKISZ pavilonjában. Faroncz Tibor, az OKISZ első elnökhelyettese ismertette a kisipari termelészövetkezetek eddigi eredményeit. Elmondotta, hogy az idei kiállítás 140 kisipari szövetkezet vész részt. Bemutatott gyártmányaik többsége a nagyüzemi gazdálkodás korszerűsítését segíti elő.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 48 kiadás 1959 szeptember 11. 21 óra 15 perc

/Német... 2 folytatása/
34

A pavilonban többek között korszerű tejhűtő gépet és sajtprést s a gyümölcsstermelő gazdaságokban használható új kénporozó gépet állítottak ki. Értékes a kisipari szövetkezetekben készült esőáru is.

A magyar és külföldi újságírók számára a kisipari szövetkezetek dívatbemutatót rendeztek, amelyen különböző népviseleteket és népi motívumokkal díszített dívatruhákat vonultattak fel. /MTI/

- o -

Magyar népfrent-bizottságok vezetőinek értekezlete

1959 szeptember 11

39

A Hazafias Népfrent Országos Tanácsának székházában pénteken megbeszélést tartottak a megyei és városi népfrent bizottságok elnökei és titkárai, valamint az országos tanácsok munkatársai. Megvitatták a városi és falusi népfrent mozgalom soronkövetkező feladatát. /MTI/

- o -

A szerkesztőségnek figyelmébe!

1959 szeptember 11

Ma B 25-os kiadásunkon levő hírünkben /Gyorsjárati személyhajók... / a 10. sorban ezer löerős helyett 400-1000 löerős irandó. /MTI/

- o -

ANépi iparművészeti Tanács és az UUVV

1959 szeptember 11

61

Együttműködése alapján 42 magyar népi iparművész utazott Csehszlovákiába. Tanulmányutjuk során megtekintik a csehszlovák tájjellegű iparközpontokat és tanácskozást folytatnak a két ország népi iparművészetének időszzerű kérdéseiről. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 49 kiadás 1959 szeptember 11. 21 óra 15 perc

Külföldi kertészeti szakemberek látogatása Bács megyében

1959 szeptember 11

25

A Nemzetközi Kertészeti Konferenciára érkezett külföldi szakemberek pénteken Somos András Kossuth-díjas akadémikus kíséretében Bács megyébe látogattak. A Duna-Tisza-közi Levegőgazdasági Kísérleti Intézet kecskeméti telepén Pászoly Gyula, az intézet Kossuth-díjas igazgatója tájékoztatta a vendégeket az itteni nevelési eredményeiről. A külföldi szakemberek különösen az intézet új paradicsomfajtáit tanulmányozták nagy érdeklődéssel. /MTI/

- o -

Kecskemét is megemlékezett a bolgár nemzeti ünnepről

1959 szeptember 11

26

Bulgária felszabadulásának 15. évfordulója alkalmából a Hazafias Népfrent kecskeméti városi szervezete pénteken este ünnepséget rendezett a városi tanács dísztermében. Az ünnepségen megjelent az állami-, a párt- és tömegszervezetek számos képviselője. A díszelnökségben helyet foglalt Krasztju Sztójcejev, a Bolgár Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, valamint az Országos Békatanács meghívására Magyarországra érkezett Lalo Marinov író, a Bolgár Irodalmi Akadémia titkára és Podor Pongev újságíró, a Bolgár Békatanács tagja.

Sánta Lajos, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke köszöntötte ünnepi beszédében a felszabadulását ünneplő bolgár népet, melyre Krasztju Sztójcejev nagykövet válaszolt, méltatva az erősödő bolgár-magyar testvéri kapcsolatokat. Az ünnepi est műsorában Varga Mihály kecskeméti író, bulgáriai uti élményeiről tartott beszámolót. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 50 kiadás 1959 szeptember 11 21 óra 15 perc

Bolzar filmnapok Szék. s. fehérvárott

1959 szeptember 11

60

A székesfehérvári Műtársaság Filmszínházban pénteken este ünnepélyesen bemutatták a 15-ös kedvenc című bolgár filmet. Díszelőadásban résztvett a film főszereplője, Apostol Karamityev. Az előadásban megemlékeztek a bolgár nép felszabadulásának 15. évfordulójáról. Ezzel megkezdődtek Székesfehérvárott a Bolgár Filmnapok.

Ugyancsak pénteken a Csok István Képtárban megnyitott Aron Nagy Lajos Pünköszt-díjas festőművésznek a Bolgár Műtársaságban az idén festett képeiből rendezett kiállítás. /MTI/

- o -

/Szaküléseken... 2 folytatás/ t NS/TE/Gg
45

Dr. Kapos Vilmos, a Budapesti Közegészségügyi és Járványügyi Állomás igazgatója a fertőtlenítéssel kapcsolatos szervezési kérdésekről adott elő.

A település-egészségügyi szakülés nagy fi yelemmel hallgatta a Szovjetunió Orvostudományi Akadémiája elnökhelyettesének F.G. Krotkov professzornak előadását arról, hogyan foglalkoznak a Szovjetunióban a rádióaktív sugárzás elleni védelemmel. Elmondotta, hogy erre a célra külön kutatóintézet létesült Leningrádban, ezenkívül az orvosi továbbképzésben nagy gondot fordítanak a sugárvédelem kérdéseire és a közegészségügyi és járványügyi állomásck is kapnak sugárvédelmi feladatokat.

Külön kell választani az ipari dolgozók és a lakosság sugárvédelmét. Legfontosabb feladat megállapítani a természetes sugárzás háttérét és annak hatását a lakosság egészségére. Nem szabad, hogy az évszázadok óta megszokott természetes sugárzási háttér, amelyet a földben levő rádióaktív elemek és a kozmikus sugarak hoznak létre, az életfeltételek közé tartozik, s mint John Cockroft Nobel-díjas angol tudós megállapította: az ember rádióaktív világban él és maga is rádióaktív.

/Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 51 kiadás 1959 szeptember 11 21 óra 35 perc

/Szaküléseken... 3 folytatás/
45

A higiénikus orvostudomány feladata megállapítani a rádióaktív sugárzási normát, amely mellett az embert semmi károsodás nem éri. Erre vonatkozóan javaslatok készültek, amelyek szerint az üzemi dolgozókra megállapított normának legfeljebb a tízszedét lehet a lakosság számára elfogadhatónak tekinteni. A lakosság számára - véleménye szerint - közvetlenül veszélyt jelent, ha a rádióaktív sugárzás eléri a természetes háttér erősségének kétszeresét.

A továbbiakban elmondotta, hogy a Leningrádi kutatóintézet sugármérő kamráit a kozmikus hatások kiküszöbölésére, a földalatti vasút egyik legmélyebb alagútjában helyezték el. Itt állatkísérletek folynak. Külön sugármérő kamrát építettek az emberi szervezet rádióaktivitásának mérésére. Előadásának második felében ezzel a sugárzásveszéllyel foglalkozott, amelyet a táplálkozás folytán, vagy más úton az emberi szervezetben lerakódó rádióizotópok jelentenek. A sztrontszfé-rából a csapadékkal földre érkező izotópok közül különösen a hosszú hasadási idejű stroncium 90, caesium 137 és a jódtól való felhalmozódása v szélyes.

Befejezésül összefoglalta a rádióaktív sugárzással kapcsolatos védekezés szovjetunióbeli feladatait. Az első feladat a rádióaktív háttér tanulmányozása a Szovjetunió különböző pontjain. Erre nézve a Leningrádi intézet és a moszkvai tanszék kidolgozta a megfelelő módszert, amelyet közzétették az összes közegészségügyi és járványügyi állomás számára.

A másik feladat annak ellenőrzése, hogy milyen rádióaktív melléktermékek kerülnek a rádió-kémiai iparból, illetőleg a reaktorokból a külső környezetbe. Az ugynevezett acut ártalmak kérdése eléggé tisztázott és ilyen nagyobb mennyiségű szennyeződés csak ritkán történhetik. Tanulmányozásra váró kérdés azonban, hogy milyen hatása van a lakosságra a hosszabb ideig tartó, kisadagú sugárzásnak. A szovjet higiénikusok feladata megállapítani, hogy milyen sugármegterhelésnek szabad kitenni a szervezetet.

/Folyt. köv./

MTI BELTÖLDI HIREK

B 52 kiadás 1959 szeptember 11 21 óra 40 perc

/Szakülések... 4 folytatás/
43

Pélségként említette a napokban sarkvidéki utra indult atommeghajtású Lenin jégtörőt, amelynek legénysége és összes ölelőzöi esetleg egy-két évig állandó sugárbehatásnak lesznek kitéve.

A szakülés foglalkozott az ipari települések levegőjének szennyeződéssel. Dr. Mórlik József a levegőbaktériológiai vizsgálati módszert ismertette. Dr. Páter János MÁV főorvos az ültetés egészségügyi problémáiról, különösen a Balaton vidékén a speciális napsugárzási és klimatikus viszonyairól beszélt. Dr. Kun Lajos, egyetemi tanár a pécsi közegészségtani intézet vezetője ismertette Komló település egészségügyi helyzetét. Rámutatott, hogy az újabb település levegőtisztasági szempontból sokkal kedvezőbb a régiénál.

A munkaadó egészségügyi szakülésen beszámolókat hallgattak meg az Országos Közegészségügyi Intézetben folyó kutatásokról az olomérgezés megelőzéséről, majd A. Erhardt jéni professzor ismertette a Német Demokratikus Köztársaság ipari munkaadó egészségügyi rendelkezéseit. A. Brandt, a berlini munkaadó egészségügyi intézet vezetője a meghűléses megbetegedések elleni védekezésről és a belsőtelhárításról, E. Holstein professzor a szilikózisvédelmi szervezetről szólt. Elmondta, hogy az NDK-ban hat szilikózis vizsgálati központot állítottak fel. J. Parnasz lublini professzor a legújabb mezőgazdasági egészségügyi kutatások eredményeiről számolt be. A mezőgazdasági egészségügyet társadalmi ügyé tették az összes klinikák és az orvostanhallgatók is részt vesznek a munkában, a falusi orvosok pedig továbbképzés után rendszeresen jelentéseket küldenek a lublini mezőgazdasági egészségügyi intézetnek. Rámutatott a nemzetközi együttműködési tapasztalatokra jelentőségére.

Kanyó Béla, a szegedi orvostudományi egyetem közegészségtani intézetének igazgatója a mezőgazdasági üzemi egészségügy fejlesztéséről beszélt.

Külön szakülés vitázták meg a különböző egészségügyi szervezési kérdéseket.

A konferenciát szombaton reggel folytatják. /MTI/

- 0 -

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 1 kiadás 1959 szeptember 11 21 óra 40 perc

A Magyarországi Szlovákok Demokratikus Szövetségének közleménye

1959 szeptember 11

"A budapesti szlovák általános iskolában és gimnáziumban évről-évre sok gyermek tanul anyanyelvén. A Művelődésügyi Minisztérium Nemzetiségi Osztálya az 1959-1960-as tanévben kellő számú jelentkező esetén a fennálló rendelkezések értelmében lehetővé teszi a budapesti magyar anyanyelvű iskolákba járó szlovák anyanyelvű tanulók részére is, hogy heti 2-3 óraszámban a szlovák nyelvet tanulhassák.

Azok a szülők, akik gyermekeiket ebben az oktatásban részesíteni kívánják, szeptember 30-ig írásban, vagy személyesen jelentkezzenek a Magyarországi Szlovákok Demokratikus Szövetségénél /Budapest, VI. Hagymező utca 49. I. emelet, telefon 125-165/. /MTI/

- 0 -

B 1. kiadás 1959. szeptember 12. 6 óra perc

Négytagú brigád küzd a Villamos Kismotorokéiban a szocialista brigád címért

1.

1959. szeptember 12.

Ez év elején igen nehéz feladat előtt állt a Villamos Kismotorokéi addigi fő cikkük, a mosógép-motor készítését más üzem vette át, helyette az elektromos kézi-furógépek gyártását kezdték meg. Elsősorban az alkatrész utánpótláson, vagyis a rugácsoló műhelyen mulott, hogy a vállalat mennyi idő alatt jut túl a gyártmányváltozással járó kezdeti nehézségeken. Elsőnek a műhely négy esztergályosa, Zágodi János, Pélyi Károly, Suri János és Takács Imre ajánlotta fel segítségét, brigádjába tomarútek, s vállalták, hogy havonta 1.500 helyett 2.000 megmunkált furógépházat adnak át a szerelvényeknek. Kezdetben nehezen teljesítették igéretüket, a kétezer gépház elkészült ugyan már az első hónapban, de az sok túlórába került. Akkor elhatározták, hogy munkájukat egyszerűsítik, szakkönyveket szereztek, tapasztalatcserelátogatásokat szerveztek és új ismereteiket a gép mellett és brigádankétokon átadták egymásnak.

Nagyobb tudásával, javuló munkájával a négy esztergályos kivívta az elismerést. Tapasztalt szakmunkások is kikérik véleményüket, tanácsukat. A legutóbbi választáson Zágodi Jánost, a szakszervezeti csoport bizalmijává, Pélyi Károlyt üzemi tanácsstaggá választották. A szorosra vett szakmai munkán kívül most már a műhely . . . egészének gondjaiban is osztoznak. Legutóbb a gépek ésszerűbb átcsoportosítására tettek javaslatot és közbenjártek az ontvényellátás javításáért, a munkásvédelmi szabályok érvényesítéséért.

A brigádtól most újabb segítséget kér a gyárvezetőség. Az üzembe sok fiatal érkezett, s ezeknek nagy szükségük van a tapasztalt szakmunkások támogatására. A brigád vállalta, hogy segíti a fiatalokat, s elsősorban Papp Ferenc és Bodor Miklós ifjú esztergályosokból akarnak megbeosült munkásokat nevelni, akik munkában és emberségben egyaránt megállják helyüket. A négytagú brigád maga is példát akar mutatni, ezért legutóbbi brigádértekezletükön kimondották: tovább tanulnak még jobban dolgoznak, kulturált életet élnek. A pártkongresszus idejére el akarják nyerni a szocialista munka brigádja címet. /MTI/